

**İNGİLTERE'DE FİNANSAL PİYASALARIN
DÜZENLENMESİNDE
FİNANSAL HİZMETLER KURUMU**

**Hazırlayan
RÜYA ESER- Başuzman**

İÇİNDEKİLER

I- GİRİŞ	1
II- İNGİLTERE'DE FİNANSAL PİYASALARININ DÜZENLENMESİ	2
II-1. Finansal Hizmetler Kurumundan Önce Finansal Piyasaların Durumu	2
II-2. Finansal Düzenleyici Sistemin Oluşturulması.....	4
II-3. Tek Düzenleyici Kurumun Oluşumundaki Süreç.....	5
III- TEK DÜZENLEYİCİ KURUM OLARAK FİNANSAL HİZMETLER KURUMU	7
III-1. Finansal Hizmetler Kurumunun Kuruluşu	7
III-2. Finansal Hizmetler Kurumunun Hukuki Yapısı	8
III-3. Finansal Hizmetler Kurumunun Organizasyon Yapısı	9
III-4. Finansal Hizmetler Kurumunun Çalışma Esasları	12
III-4.1. Yönetici Olmayan Müdürler Komitesi	13
III-4.2. Düzenleyici Karar Komitesi	15
III-5. Finansal Hizmetler Kurumunun Görevleri ve Amaçları	16
III-5.1. FSA'nın Sorumlulukları	16
III-5.2. FSA'nın Düzenleme Yaklaşımları	22
III-6 FSA'nın İnsan Kaynakları	25
III-6.1. Personel Oluşumu	25
III-6.2. Çalışma Koşulları	27
III-6.3. Personel Bütünleştirilmesi	28
III.6.7. FSA'nın Finansman ve Bütçesi	29
IV- PİYASAYI DÜZENLEMEDE ETKİLİ FSA DIŞI MEKANİZMALAR	30
IV-1. Şikayet Mekanizması	30
IV-2. Ombusman Hizmeti	31
IV-3. Tüketici Paneli	32
IV-4. Uygulayıcılar Paneli.....	33
V- FİNANSAL DÜZENLEMEYLE İLGİLİ KURUMLAR ARASI İLİŞKİLER	34
V-1. FSA'nın Diğer İngiliz Kurumları İle İlişkileri.....	34
V-2. Kurumlar Arasında İşbirliği Yöntemleri	36
VI- GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	38
EKLER	41
YARARLANILAN KAYNAKLAR	43

I- GİRİŞ

Dünyada finansal piyasalardaki gelişmeler ve düzenleme alanındaki reform çalışmaları gözden geçirildiğinde, ölçek ekonomisi ve tüm finansal kuruluşların gözetiminin tek elden yapılmasının sağladığı avantajlar, yeni mali araç ve piyasaların ortaya çıkması ile finansal hizmetlerin ve bu hizmetleri sunan kuruluşların kapsamının genişlemesi, piyasalar arasındaki etkileşimin artması, sermaye piyasası yatırımcısı yerine finansal hizmetlerden yararlananlar için finansal hizmet tüketicisi kavramının ön plana çıkmaya başlaması nedenleriyle düzenleyici kurumların yeniden yapılandırılması gündeme gelmiştir.

Düzenlemenin kurumsal yapısı, mevcut yapıdan rahatsız olan bir çok ülkede kamu politikasında tartışılan bir konu olmuştur. Uluslararası deneyimler, ülkelerin finansal sisteminin özelliğinden kaynaklanan çok çeşitli kurumsal düzenleyici yapısı olduğunu göstermektedir. Dünya çapında kabul gören ideal bir model yoktur. Bununla beraber dünya finansal piyasalarında son dönemlerde gözlenen bir eğilim, tüm finansal kuruluşların düzenlenmesi ve denetimi sorumluluğunun tek bir kuruma verilmesi yönündedir. Böylece düzenleyici kurumlar arasındaki çatışmalar engellenerek daha etkin bir denetim amaçlanmakta, daha sistematik, gelişmelere daha iyi cevap verebilen ve rekabeti artırıcı bir düzenleyici sistem yaratılmaya çalışılmaktadır.¹

Finansal piyasaların ağırlıklı olarak bankacılığa yönelik düzenleyici yapısı değişmekte, bankacılık, sigortacılık ve sermaye piyasasını bir bütün olarak ele alan düzenlemeye doğru gidilmektedir. Tek düzenleyici kurum oluşturulurken, bu kurumun genellikle sermaye piyasasından sorumlu düzenleyici kurumların bünyesinde yaratılması tercih edildiğinden, sermaye piyasasından sorumlu kurumlar faaliyet alanları ile daha da güçlenmektedir.

İngiltere ise finansal piyasaların düzenlenmesinde değişikliği başlatan ülke konumundadır. Bu nedenle finansal piyasaların yeniden düzenlenerek tek düzenleyici kurum oluşturulmasında temel örneklerden birini oluşturmaktadır.

---

¹ Bakınız Rüya Eser "Finansal Piyasalarda Düzenleme ve Sermaye Piyasasında Düzenleyici Kurumlar", SPK Araştırma Raporu, Şubat 2001.

Bu raporda İngiltere finansal sisteminin değişen yapısı ile İngiltere finansal piyasalarından sorumlu Finansal Hizmetler Kurumunun oluşumu ve işleyişi hakkında ayrıntılı bilgilerin verilmesi amaçlanmıştır.

II- İNGİLTERE'DE FİNANSAL PİYASALARININ DÜZENLENMESİ

II-1. Finansal Hizmetler Kurumundan Önce Finansal Piyasaların Durumu

FSA'dan önce İngiltere'de öz-düzenleme ve yasal (statutory) düzenlemenin karışımı bir yapıda, çok sayıda düzenleyiciler mevcuttu. Farklı finansal kuruluşlar geniş İngiliz finansal sisteminin farklı taraflarını gözetiyordu. Bu çerçevede bankaların, yatırım şirketlerinin ve sigorta şirketlerinin ayrı düzenlemeleri yapılıyordu.

1986 yılından önce İngiltere'de finansal piyasalar, mevduat toplama faaliyetlerini düzenleyen Bankacılık Kanunu (1979) ile Konut Yapı Kooperatifleri Kanunu (1962) ve Hileye Karşı Yatırımcıları Koruma Kanunu (1958) ile düzenlenmişti. Bu kanuna göre menkul kıymet araçları Ticaret ve Sanayi Bakanlığında (Department of Trade and Industry -DTI) izin almak zorundaydı. Bu sistemin mevcut aksaklıklardan dolayı 20 Aralık 1985'de Finansal Hizmetler Kanunu yayınlanmıştır. Bu Kanun 1940 ve 1958 tarihli Hileye Karşı Yatırımcıları Koruma Kanunu (Prevention of Fraud Act) tümüyle yürürlükten kaldırarak onun yerine geçmiştir. Diğer taraftan Finansal Hizmetler Kanunu, Menkul Kıymet Borsaları Kanunu 1976, Bankacılık Kanunu 1979, Sigorta Şirketleri Kanunu 1982, Şirketler Kanunu 1985 gibi kanunların bazı hükümlerinde de değişiklikler yapmıştır.

İngiltere'de 1986 yılında "Big Bang" ile yapılan düzenlemelerle, rekabetin artırılması ve bazı tekelci yapıların kaldırılması için öz-düzenleyici türü yapılanmaya gidilmiş ve öz düzenleyici kurumlar (Self-Regulatory Organization-SRO) arasında koordinasyon görevi ise yeni kurulan Menkul Kıymetler Yatırım Kurulu'na (Securities Investment Board-SIB) verilmiştir. Böylece İngiltere'de düzenleyicilerin hiyerarşik yapısı 1986 Finansal Hizmetler Kanunu çerçevesinde Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, SIB ve öz-düzenleyiciler şeklinde oluşmuştur. 1992 yılında ise, Bakanlığının yetkisi Majestelerinin Hazinesine (Her Majesty's Treasury) geçmiştir.

Öz-düzenleyici kurumlar üyelerinin ticari işlerine ilişkin kurallar koyacaklar, kurallara aykırı hareket edenleri kontrol edecekler ve yatırım hizmetleri ile müşteri

arasındaki ilişkileri düzenleyecektir. Bu çerçevede 1996 yılında, Menkul Kıymetler Birliği (The Securities Association-TSA), Vadeli İşlemler Aracılığı ve Komisyonları Birliği (Assosiation of Futures Brokers and Dealers-AFBD), Mali Aracılar Yöneticileri ve Komisyoncuları Düzenleyici Birliği (Financial Intermediaries Managers and Brokers Regulatory Assosiation-FIMBRA), Yatırım Yönetimi Düzenleyici Kurumu (Investment Management Regulatory Organization-IMRO), Hayat Sigortacılığı ve Yatırım Fonları Düzenleyici Örgütü (Life Assurance and Unit Trust Regulatory Organization-LAUTRO) olmak üzere 5 adet öz-düzenleyici kurum kurulmuştur.

1991 yılında ise TSA ve AFBD, Menkul Kıymetler ve Vadeli İşlemler Kurumunu (Securities and Futures Authority-SFA) kurmak üzere birleşmişlerdir. 1992 yılında da yatırımcıyı ilgilendiren yatırım sektörünün düzenlenmesi için yeni bir öz-düzenleyici kuruluş oluşturulması önerilmiş, bunun sonucunda FIMBRA ve LAUTRO'nun yerine geçen Kişisel Yatırım Kurumu (Personal Investment Authority-PIA) kurulmuştur. Böylece daha önceden mevcut 5 öz düzenleyici kurumun yerini IMRO, SFA ve PIA almıştır.

Sermaye piyasasından sorumlu SIB, 1986 yasası çerçevesinde düzenleyici gücü olan özel bir limitet şirkettir (private company limited by gurantee). SIB biri başkan ve biri başkan vekili olmak üzere 11 üyeden oluşmaktadır. Başkan ve üyeler Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (Department of Trade and Industry -DTI) ile İngiltere Merkez Bankası guvernörü tarafından birlikte hareket edilerek tayin edilmektedir. Üyelerden 4'ü Ticaret ve Sanayi Bakanlığınca deneyimsiz üye olarak atanmaktadır. Gerek deneyimsiz üyeler, gerekse yatırım hizmetlerinde deneyimli üyeler Kurulun tüm toplantılarına katılmaya ve görüş açıklamaya yetkilidir. Kurul, karar almada SIB'in yönetim kurulu olarak faaliyet göstermekte ve ayda iki kez toplanmaktadır. Toplantı tarihleri bir yıl önceden belli olmakla beraber, ekstra toplantı mümkündür. Kurul, belli görevleri mevcut komitelere devretmiştir. Ayrıca SIB, Ticaret ve Sanayi Bakanlığına her yıl faaliyetleriyle ilgili olarak bir rapor vermekle yükümlüdür.

SIB, ABD'nin düzenleyici kurumu olan SEC gibi şirket menkul kıymetlerinin tescilli fonksiyonuna sahip değildir. İngiltere'de bu işi DTI yapmaktadır. ABD'de bu işin SEC üzerinde olmasının nedeni ise Federal bir Şirketler Kanununun olmamasına bağlıdır.

Eski sistemde sermaye piyasası ile ilgili tüm düzenleme yetkileri SIB'ye devredilmiş değildir. Sigorta şirketleri DTI tarafından yetkili kılınıp denetlenirken, hayat sigortası muameleleri Finansal Hizmetler Kanununda düzenlenmiştir. Ayrıca, halka arzların kotasyon kuralları borsalar tarafından belirlenirken, bankalar İngiltere Merkez Bankasının (Bank of England) denetimine tabidir.

II-2. Finansal Düzenleyici Sistemin Oluşturulması

İngiltere kurumsal yapı konusunda 1997 yılında ilk değişikliği başlatan ülkedir. 1997 yılında iktidara gelen işçi partisi hükümeti geniş bir reform yapmıştır. Böylece ayrı ayrı olan düzenleyici kurumlar, bankacılık dahil birleştirilerek bütün düzenleme yetkileri tek bir kuruma verilmiştir. Reform ile 1986 yılında "Finansal Hizmetler Yasası" ile getirilen iki ayrı düzenleme otoritesi SIB ve SRO tamamen ortadan kalkmakta, bunların yetkileri tek bir kurum bünyesine geçmektedir.

Farklı düzenleyici kurumların yerini tek bir düzenleyici kurum almıştır. Bankacılık, yatırım hizmetleri, sigortacılık birlikte düzenlenmektedir. İngiltere'de düzenleyicilerin kurumsal yapısı hakkında yapılan temel değişiklikler şunlardır;

- Bankaların basiretli (prudential) düzenleme ve gözetimi İngiltere Merkez Bankasından, Finansal Hizmetler Kuruluna (Financial Services Authority-FSA) geçmiştir.
- Kanun geçtikten sonra mevcut öz-düzenleyici organizasyonlar tek bir kurum altında birleştirilmiştir. Böylece hükümetin, etkin olmadığına, yatırımcı açısından karışıklığa neden olduğuna ve sorumlulukların açıkça belli olmadığına inandığı iki sıralı sisteme son verilmiştir.
- İngiltere Merkez Bankasının borçlanmada son merci (lender of last resort) rolü kalmıştır. Bankanın sorumluluğu sistemde istikrarı korumaktadır.
- Sadece bankalar değil, bütün finansal kurumlarla ilgili basiretli düzenleyici kurumlar FSA'ya transfer olmuştur.
- Yasal düzenleme anlam kazanmış, öz düzenlemeden uzaklaşmıştır.

Böylece İngiltere'de bütün finansal kuruluşlar ve piyasalar için basiretli (prudential) ve iş davranış (conduct of business) kuralları düzenlemelerinden tek bir düzenleyici sorumlu olarak büyük bir düzenleyici kurum yaratılmıştır. Sonuç, düzenleme yapısındaki iki kısımlı yapının terk edilerek, ayrı kurumların sayısındaki azalma ile basitleşme

olmuştur. Kapsadığı alan ve büyüklüğü ile FSA dünyanın en kuvvetli finansal düzenleyicisi haline gelmiştir.

Yapılan bu son değişiklikler ile İngiltere'de finansal sektörle ilgili temel düzenlemeleri içeren kanunlar nihai olarak,

- Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu, 2000
- Ceza Kanunu, 1993
- Şirketler Kanunu, 1989
- Finansal Hizmetler Kanunu, 1986
- Menkul kıymetlerin halka arzıyla ilgili düzenlemeler (the Public Offer of Securities Regulation), 1995
- The Uncertificated Securities Regulations, 1995
- İflas Kanunu (Settlement Finality Regulations), 2000'dir.

II-3. Tek Düzenleyici Kurumun Oluşumundaki Süreç

İngiltere'de mali kuruluşlara yönelik olarak yürütülmekte olan:

- Tek bir ilkeler ve kurallar seti,
  - İzin verme, denetleme ve disiplin gibi alanlarda tek yetkiler seti,
  - Tüm benzer kuruluşlar için ve tüketiciler için tek bir başvuru noktası,
- yaratılması temel hedeflerine dayanan mali sektör reform çalışmaları aşamalı olarak uygulamaya geçirilmiştir.

İngiliz finansal düzenleme reformunun ilk aşaması Haziran 1998'de Merkez Bankasının bankacılık gözetim biriminin FSA ya transferi ile tamamlanmıştır. İkinci aşama ise Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanun (Financial Services and Market Act) tasarısının Temmuz 1998'de yayınlanması ile başlamıştır. Söz konusu Kanun 2000 yılının Haziran ayında çıkmış ve 2001 yılında N2 olarak adlandırılan tarihte yürürlüğe girecektir. Bu tarihe kadar önceki düzenleyicilerin bireysel olarak finansal sektörün düzenlenmesi için farklı yapıdaki sorumlulukları devam edecektir. N2 tarihine kadar sigortacılık bölümü, Konut Yapı Kooperatifleri (BSC), Gönüllü Kuruluşlar Komisyonu (FSC) ve öz-düzenleyici kuruluşlar (SRO) kendi yetkilendirme sorumluluğunda firmaları yetkilendireceklerdir. Örneğin yatırım hizmeti için yetkilendirmede IMRO'ya başvurulacaktır.

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu'nun (Financial Services and Markets Act-FSMA) 2000 yılında yürürlüğe girmesiyle 2001 yılının ikinci yarısından sonra FSA'nın tüm yetkilerini kullanarak tek düzenleyici olması beklenmektedir. İngiltere'de finansal sistemle ilgili işlemlerin zamanlaması aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tarih	Yapılan İşlemler
Mayıs 1997	Bakan finansal düzenleyici sistemde reformu duyurmuştur.
Ekim 1997	Finansal Hizmetler Kurumu resmi olarak kurulmuştur.
Haziran 1998	1998 tarihli Merkez Bankası Yasasının 1 Haziran 1998 tarihinde yürürlüğe girmesiyle <ul style="list-style-type: none"> • N1: İngiliz Merkez Bankası Kanunu, 1998 ile bankacılığın gözetim sorumluluğu Merkez Bankasından FSA'ya transfer olmuştur. • Merkez Bankası ve SRO personeli FSA'ya transfer olmuştur. • SRO'lar ile hizmet düzeyinde anlaşma yapılmıştır.
Temmuz 1998	Hükümet, Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu tasarısını görüş almak için yayınlamıştır.
Ocak 1999	<ul style="list-style-type: none"> • FSA, Konut Yapı Kooperatifleri Komisyonu'na, Gönüllü Kuruluşlar Komisyonu'na, Majestelerinin Hazinesinin sigortacılık bölümüne ve Gönüllü Kuruluşlar İdaresine düzenleyici hizmetlere ve diğer hizmetlere başlamıştır. • Bu kuruluşların ilgili personeli FSA'ya transfer edilmiştir. • Personelin yeni hizmet binası tamamlanmıştır. Ocak 1999'dan beri FSA çalışanları esas itibarıyla tek bir ofiste çalışmaya başlamışlardır.
Şubat 1999	Finansal hizmetlerle ilgili düzenlemeler için Majestelerinin Hazinesi komite belirlemiştir.
Nisan ve Haziran 1999	Komite Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu tasarısı üzerine rapor yayınlamıştır.
Haziran 1999	Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu parlamento (House of Commons) sunulmuştur.
Temmuz 1999'dan Ocak 2000'e	Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu'nun parlamentoda görüşülmesine devam edilmiştir.
Şubat 2000'den Mayıs 2000'e	Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu'nun parlamentodan tamamlanarak geçmesi beklenmiştir.
Mayıs 2000	UK Kotasyon Otoritesi FSA transfer olmuştur.
Nisan 2000	Finansal Ombusman Hizmeti (FOS) mevcut 8 ombusmanın görevini devir almaya başlamıştır.
Haziran 2000	Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu parlamentodan geçerek, Krallığın onayını almıştır.
Ocak 2001'den Nisan 2001'e	<ul style="list-style-type: none"> • FSA ikincil düzenlemelerini yayınlamıştır. • FSA riske dayalı düzenleme yaklaşımını uygulamaya başlamıştır. • Grandfathered ile ilgili prosedür son halini almıştır. • FSA kara para ile ilgili görüşünü yayınlamıştır.
Nisan 2001	<ul style="list-style-type: none"> • 31 Mart 2001 tarihi itibarıyla İngiliz kotasyon otoritesi (UKLA) Londra Borsasından FSA binasına taşınmıştır. • FSA'nın yeni yapıdaki organizasyonu tamamlanmıştır.
Mayıs/Haziran 2001	<ul style="list-style-type: none"> • FSA el kitabı nihai hale gelecektir.
Aralık 2001	<ul style="list-style-type: none"> • N2: Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu çerçevesinde FSA tüm gücünü uygulamaya başlayacaktır. • FSA'nın bütün finansal kuruluşlar üzerinde düzenleyici sorumluluğu olacaktır. • Tek tazminat fonu ve ombusman hizmeti etkin hale gelecektir. • Öz-Düzenleyici Kuruluşların, Konut Yapı Kooperatifleri Komisyonu'nun, Gönüllü Kuruluşlar Komisyonu'nun ve Gönüllü Kuruluşlar İdaresi'nin düzenleyici fonksiyonları sona erecektir.
Ocak 2002	<ul style="list-style-type: none"> • Mortgage lending ile ilgili yeni düzenleme rejimi uygulanacaktır.
2002'nin ortaları	<ul style="list-style-type: none"> • Kredi birlikleri (credit unions) ile ilgili yeni rejim uygulanacaktır.

III- TEK DÜZENLEYİCİ KURUM OLARAK FİNANSAL HİZMETLER KURUMU

III-1. Finansal Hizmetler Kurumunun Kuruluşu

Maliye Bakanının tek bir İngiliz finansal hizmetler düzenleyicisi kurulduğunu duyurması ile SIB Ekim 1997'de isim değiştirerek FSA olmuştur. Reform çerçevesinde yetkilendirme (authorisation), denetim (supervision) ve uygulama (enforcement) konusunda farklı sorumlulukları olan organizasyonlar tek bir kurum bünyesinde FSA'da birleştirilmiştir. Bu kurumlar şunlardır;

- 1- Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Kurulu (The Securities and Investments Board-SIB)
- 2- Konut Yapı Kooperatifleri Komisyonu (Building Societies Commission -BSC)
- 3- Gönüllü Kuruluşlar Komisyonu (Friendly Societies Commission-FSC)
- 4- Yatırım Yönetimi Düzenleyici Kurumu (Investment Management Regulatory Organization-IMRO)
- 5- Kişisel Yatırım Kurumu (Personal Investment Authority-PIA)
- 6- Gönüllü Kuruluşlar İdaresi (Registry of Friendly Societies-RFS)
- 7- Menkul Kıymetler ve Vadeli İşlemler Kurumu (Securities and Futures Authority-SFA)
- 8- İngiltere Merkez Bankası'nın gözetim ve denetim birimi (Supervision and Surveillance Division of the Bank of England)
- 9- Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nın sigortacılık bölümü (Insurance Directorate of the Department of Trade and Industry)

Ayrıca, Ekim 1999'da hükümet Londra borsasının kotasyon otoritesinin (United Kingdom Listing Authority-UKLA) fonksiyonunun FSA'ya transferine karar vermiş, böylece FSA bünyesinde birleşen kurum sayısı 10'a ulaşmıştır.

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanununda, bütün bu kurumların FSA'ya devredildiği ve ayrıca Kanunda bu kurumların FSA'ya devredilemeyen fonksiyonları varsa bunların Majestelerinin Hazinesine devredildiği belirtilmiştir. Bu çerçevede mali sektörün tüm alanlarında tek otorite yaklaşımıyla oluşturulan Finansal Hizmetler Kurumu, menkul kıymet piyasaları ve kurumlarına ilişkin yetkilerinin yanı sıra, bankacılık gözetim görevini İngiltere Merkez Bankasından ve sigortacılığı Majestelerinin Hazinesinden devralmıştır. FSA'ya devrolan diğer kurumlar ise nihai düzenlemeler yapılana kadar, görev alanlarındaki sorumluluklarını devam ettirerek kendi alanlarındaki şirketleri mevcut düzenlemelere göre

düzenleyecektir. Örneğin öz düzenleyici kurumlar (IMRO, PIA, ve SFA) kendi şirketleri ile ilgili yetkilendirme ve gözetim kararlarında yetkilidirler. FSA bu kuruluşların görevini tam olarak N2 olarak belirtilen süreçte, 2001 yılının sonuna doğru üstlenecektir. Bununla beraber bütün kuruluşlar belirsizliği azaltmak ve düzenleyicinin etkinliği riskini en aza indirmek için faaliyetlerini ve personellerini birleştirmek için mümkün olduğu ölçüde çabuk davranmada anlaşmışlardır.

III-2. Finansal Hizmetler Kurumunun Hukuki Yapısı

SIB'nin isim değiştirmesi ile FSA'nın oluşturulması nedeniyle, SIB'nin hukuki yapısı FSA için de geçerli olmuştur. Bu nedenle FSA, SIB'nin olduğu gibi kar amacı gütmeyen şirketlerin seçtiği bir tür limitet şirket (company limited by guarantee) olarak kurulmuştur. Bunun sonucu olarak şirketler gibi bir yönetim yapısı söz konusu olmakta, genel kurul yapmakta, yönetim kurulu ve denetim komitesi olmakta, mali tabloları bağımsız denetimden geçmektedir.

FSA'nın halktan ortağı yoktur ve kar amacı gütmemektedir. FSA, bağımsız fonksiyonları ile bir ticari şirketten çok kamu kurumuna yakındır. Bununla birlikte FSA bağımsız ve kamu kurumu olmayan bir kuruluştur. Nitekim Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu'na göre, Kurumun Kraliyet adına hareket ettiği ve çalışanların kraliyet hizmetlisi olduğu kabul edilmemektedir. Tarihi nedenlerden dolayı öz düzenlemenin devamlılığı nedeniyle FSA şirket olarak oluşturulmuştur. Sermayesi paylara bölünmemiş bir şirkettir. Şirketlere ilişkin düzenlemeleri içeren Hampel tavsiyelerinden bazıları uygulanmamaktadır. FSA, 1985 Şirketler Kanununda şirket unvanında limitet kelimesinin kullanma zorunluluğundan Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu tarafından muaf tutulmuştur.

Kurumun oluşumunda bir başkan ve bir yönetim organı vardır. Yönetim organına başkanda dahildir. FSA şirket olarak oluşturulmasına karşın, FSA yönetim kuruluna atamalar nominal hisse senedi sahipleri tarafından değil, bankacılık gözetiminin FSA'ya devredileceği tarihi kadar SIB'de olduğu gibi Majestelerinin Hazinesi ve Merkez Bankası guvernörü tarafından atanmaya devam edilmiştir. Bu tarihten sonra Başkan ve yönetim organının diğer üyelerinin atanmasında veya görevden alınmasında sadece Majestelerinin Hazinesi sorumlu olmaktadır. Majestelerinin Hazinesi Kurul üyelerini Nolan prensiplerini temel alarak atama yapmaktadır.

FSA'nın 14 kurul üyesi vardır. Bu üyelere biri başkan ve biri başkan yardımcısıdır. Ayrıca, şirket sözleşmesine göre bütün bölüm başkanlarının (yönetici müdür) FSA yönetim kurulunun bir üyesi olması gerektiğinden, 14 üyeden ikisi hem kurul üyesi hem de bölüm başkanıdır. Sonuç olarak 14 kişilik kurul yönetici olan başkan, iki yönetici bölüm başkanından ve 11 yönetici olmayan üyeden oluşmaktadır. Başkan yardımcısı yönetici olmayan üye durumundadır. Kurulun 15 kişiyi geçmemesi planlanmıştır.

Kurumun yönetim organının çoğunluk üyelerinin yönetici olmayan üye olması gereklidir. FSA'da yönetici olmayan üyeler değişik yerlerden endüstriden, tüketici gruplarından, hem özel sektörde hem kamu sektöründe çalışmış kişilerden oluşmaktadır. FSA'da başkan 6 yıllığına diğer üyeler ise 3 yıllığına atanmaktadır. Ancak bu atama süresi Kanunda belirtilen bir süre değildir.

Yönetim kurulunun yılda en az 11 kez toplanması şarttır. Kurul bütün FSA politikasını oluşturmakta günlük operasyonel kararlardan, personel yönetiminden ve idareden sorumludur. Kurumun sekreteri veya onun yardımcısı kurulun bütün toplantılarına girmek ve tutanak tutmak zorundadır. Ayrıca sekreter herhangi bir sorun olduğunda yönetici olmayan üyeler arasında bağlantıyı kurmaktadır. Bütün üyeler Kurumla ilgili bütün bilgilere ulaşabilmektedir.

III-3. Finansal Hizmetler Kurumunun Organizasyon Yapısı

Başlangıçta birleşen on kurum bir araya getirildiğinde hepsi kendi organizasyon yapısını korumuş, daha sonra FSA olarak yeni bir yapı oluşturulmuştur. FSA'nın organizasyon yapısıyla ilgili herhangi bir kısıtlayıcı düzenleme olmadığından, zaman içinde ihtiyaçlara göre yapıda değişiklikler yapılmıştır. Kurumun, Kasım 2000'de oluşan organizasyon yapısı EK:1'de, Nisan 2001 itibarıyla mevcut yapısı ise EK:2'de verilmektedir.

FSA'nın örgütsel yapısı taşıdığı sorumlulukların gereklerine göredir. EK:1'de görüleceği gibi, önceleri hizmet birimlerinden oluşan aynı büyüklükte iki bölüm başkanlığı (diroctorates) ve bir idari işler birimi yaratılmıştır. Her bir bölümün belli birincil ilgi alanları vardır. Her bir bölüm başkanlığı yatay ve dikey hizmet birimlerini içermektedir.

Bölümlerden biri öz-düzenleyici bütün kurumlar ile diğer birleşilen kurumların gözetimini içerirken, diğer bölüm uygulama (enforcement) ve tüketici ilişkilerinden sorumludur. Ancak daha sonra ortaya çıkan gereksinime göre, 20 Temmuz 2000 tarihli FSA'nın genel kurulunda Majestelerinin Hazinesi, FSA'ya üçüncü bir bölüm başkanı atadığını duyurmuştur. Bu durumda EK:2'de de görüldüğü gibi, üçüncü bölüm başkanının sorumluk alanına tüketici ilişkileri, sigortacılık ve yatırım düzenlemeleri, endüstrinin eğitimi ve iş davranış kuralları (conduct of business) üzerine politikalar girmektedir. Tüketici ilişkileri ve yatırım ve sigortacılık düzenlemeleri daha önce ait oldukları bölüm başkanlarından alınarak yeni başkana bağlanmıştır. Böylece FSA'nın yönetim kurulun üye sayısı 14'den 15'e yükselmiştir.

Yapılanmanın temel amacı, tüm birleşen kurumların gözetim faaliyetlerinin üç yönetici müdürlük altındaki ana birimler ile riske dayalı düzenleme yaklaşımının etkin hale getirilmesidir. İki bölüm başkanlığı hem basiretli (prudential) hem de iş davranış kuralları (conduct of business) fonksiyonunu kendi sorumluluk alanlarında yerine getirmektedir. Bunlardan Mevduat Kabul Eden Kuruluşlar ve Piyasalar bölümü finansal sistemin istikrarını gözetirken, Tüketiciler, Yatırım ve Sigortacılık bölüm başkanlığı ise özellikle perakende sektörün gözetiminden ve aynı zamanda tüketici konularıyla ilgilenmektedir. Üçüncü bölüm başkanlığı olan Düzenleme İşlemleri ve Risk Bölümü FSA'nın yetkilendirme ile uygulama işlemlerinden ve bir bütün olarak risk ölçümünden sorumludur.

Mevduat Kabul Eden Kuruluşlar ve Piyasalar bölüm başkanlığı sadece büyük grupların basiretli gözetiminden değil, aynı zamanda bunların davranışlarından ve piyasadaki diğer aracılık faaliyetlerinden, müşterileri ile olan davranış kurallarından ve piyasanın kapasitesinden yaratılan istikrarsızlıklarla ilgilenmektedir.

Tüketiciler, Yatırım ve Sigortacılık bölüm başkanlığı sigorta firmalarının sattığı yatırım ürünlerinin hem basiretli gözetimden hem de sattıkları ürünlerden dolayı ortaya çıkan iş davranış kurallarıyla uğraşmaktadır. Ayrıca, piyasada genel gözetim sürecine bakarak ortaya çıkan sorunlarla nasıl uğraşabileceğini bulmaya çalışmaktadır.

Faaliyet sürecinde, FSA'nın yasal amaçlarından ve kendi soruşturması ve uyguladığı yasal yollardan kaynaklanan riskin tanımlanması dahil, FSA'nın bölümleri ve bölüm başkanlıkları arasında yatay bir koordinasyon vardır. Bunun için diğer bölümlerin

birbirini etkileyen risk biriminin belirlenmesinde Risk Değerleme Bölümü koordinasyon sağlayıcı rol oynamaktadır.

FSA başkanının şirket olarak FSA'nın bir çok fonksiyonunda, aynı zamanda uluslararası politikaların koordinasyonunda ve Avrupa Topluluğu ilişkilerinde şahsi sorumluluğu vardır. Yönetim ve hizmet fonksiyonları ise İdari ve Mali İşler şefindedir. (chief operating officer). İdari ve Mali İşler şefi, FSA'nın düzenleyici stratejisini destekleyici ve kaynakların, çalışanların, çalışma alanların etkin ve ekonomik kullanımını sağlayıcı hizmetler sunmaktadır. Bu görevleri de finansman ve iş planlaması, bilgi sistemleri, insan kaynakları ve yapı işletme birimi ile yürütmektedir.

FSA, SIB'de oluşmuş gibi gözükse de ortaya çıkan organizasyon yapısında görev verilen kişiler SIB'nin eski çalışanı değil, piyasalarda çeşitli görevlerde bulunan kişilerdir. Bu organizasyon yapısında sadece Ağustos 1997'de SIB'ye atanan başkan 28 Ekim 1997'de FSA oluşmasıyla buraya başkan olarak atanmıştır. Ayrıca eski SIB genel sekreteri FSA'nın genel sekreteri olmuştur.

FSA'nın diğer yönetim birimlerine atanan başkanlardan Mevduat Kabul Eden Kuruluşlar ve Piyasalar Başkanı ve yönetici müdürü olan kişi (Michael Foot) daha önceden İngiltere Merkez Bankasında bankaların gözetiminden sorumlu yönetici müdürdür (executive directors). Düzenleme İşlemleri ve Risk Bölümü Başkanı ve yönetici müdürü olan kişi ise (Phillip Thorpe) Yatırım Yönetimi Düzenleyici Organizasyonunda (IMRO) yönetici müdürdür (chief executive). Yeni oluşturulan üçüncü bölüm başkanlığı pozisyonuna ise henüz atama yapılmamıştır.

Diğer kıdemli pozisyonlar için yapılan atamalarda ise, İngiltere Merkez Bankası'nın müdür vekili (deputy director) finansal gözetim müdürü olarak temel finansal grupların (major financial group) gözetiminden sorumlu olmuştur. Ticaret ve Sanayi Bakanlığında Finansman ve Kaynak Yönetimi müdürlüğünü yapan kişi ise, Sigortacılık ve Gönüllü Kuruluşların gözetiminden sorumlu olmuştur. Konut Yapı Kooperatif Birliklerinin başkanı ve Gönüllü Kuruluşların şef yöneticisi olan kişi ise FSA'ya danışman yapılmıştır.

III-4. Finansal Hizmetler Kurumunun Çalışma Esasları

FSA'nın nihai karar otoritesi FSA yönetim kuruludur. FSA yönetim kurulunun ana görevi FSA'nın anayasal gücünü kontrol etmek, şirket yönetimiyle ilgili konuları görüşmek, organizasyon içinde kalite kontrolünü sağlamak ve temel politikaların devamını ve standardını sağlamaktır. Yönetim kurulu yetkilerini alt komiteler devredebilmektedir. Kurul kıdemli yönetici üyelerden oluşan yönetim komitesi ile gerekli olan diğer komiteler ile desteklenmektedir. İdari ve Mali İşler şefi (chief administrative officer-CAO) bütün operasyon bölümlerini, insan kaynakları dahil bir araya getirmektedir. Günlük kararlar için,

- Başkanlar komitesi
- Alt komiteler
- Müdürler komitesi
- Şirketler ve piyasalar komitesi
- Çeşitli programlar ve proje kurulları vardır.

Çoğu düzenleyici fonksiyonlarda, tam birleşmenin gerçekleşeceği N2 tarihine kadar çifte raporlama söz konusu olup, hem FSA'ya hem de eski kuruma raporlama yapılmaktadır. Bununla birlikte başkana doğrudan sunulan rapor sayısı azaltılmıştır. Başkana sunulan doğrudan raporlar;

- Şirket sekreterliği,
- Kurul genel danışmanlığı (general counsel)
- İç denetim/kalite yönetimi
- Uluslararası politika koordinasyonu ve Avrupa Topluluğu ilişkileri,
- Basın ofisi,
- Halkla ilişkiler ile ilgili konulardır.

FSA'nın sekreterliği, FSA kuruluna, kurulun komitelerine ve tüketici paneli, uygulayıcılar paneli ile küçük işletme uygulayıcılar paneli gibi diğer ilgili kurumlara bakmaktadır. FSA genel danışmanlığı, FSA kuruluna ve yönetici müdürlere yasal tavsiyelerde bulunmakta ve FSA'yı etkileyen İngiltere ile Avrupa Topluluğu düzenlemeleri hakkında bilgiler sunmaktır. Basın ofisi, FSA amaçlarını, politikalarını ve planlarını medyaya anlatmak ve FSA'nın dış ilişkilerini desteklemek için profesyonel konferans

programı yapmaktan sorumludur. Halkla ilişkiler ise, FSA'nın amaçlarını, politikalarını ve planlarını endüstriye ve parlamentoya anlatmakla görevlidir.

Başkan genel olarak stratejik yönlendirmeden ve FSA'nın yönetiminden sorumludur. Bir çok bölüm doğrudan başkana rapor sunmaktadır. Üç yönetici bölüm başkanı ve İdari ve Mali İşler şefi de başkana rapor vermektedir. Üç yönetici bölüm başkanı (yönetici müdürler), İdari ve Mali İşler şefi ve FSA başkanı birlikte FSA yönetimini (executive management) oluşturmaktadır.

Bütün bu yapısal değişikliğin temel amacı kurumların hukuksal olarak düzene sokulduğu, fonksiyonlarda entegrasyonun ve kaynakların kullanımında etkinliğin sağlandığı, değişime hızlı bir şekilde ayak uydurulabildiği ve personel için fırsatların yaratıldığı bir organizasyon yaratılmasıdır.

FSA'nın yeni yapı içindeki faaliyet çerçevesi; riskin tanımlanması, risk değerlendirilmesi ve ölçülmesi, düzenleme, kaynakların yönlendirilmesi, düzenleyici araçların kullanılması ve performans değerlemesidir.

FSA'nın Majestelerinin Hazinesi için hazırladığı yıllık rapordan en fazla üç ay sonra, genel kurul yapması zorunludur Rapor yönetici olmayan komite tarafından hazırlanmaktadır. Kurumun, genel kurul hakkında uygun duyurular yaparak, duyurularda toplantı zamanı, yeri, tahmini süre ve gündemi belirtmesi gereklidir. Genel kurul duyurusu kamunun dikkatini çekecek şekilde yayınlanır ve toplantıya katılmasına izin verilenler hakkında detaylar belirtilir. Genel kuruldan sonra bir ay içinde FSA'nın genel kurul raporu yayınlaması gerekmektedir.

FSA'da mevcut olan komiteler ve bunların görevleri ise aşağıdaki bölümde yer almaktadır.

III-4.1. Yönetici Olmayan Müdürler Komitesi

FSA'nın yapısında görülen yönetici müdür ile yönetici olmayan müdür arasındaki temel fark, yönetici müdürün, şirketin yönetim kurulunda bir sandalyesi ve oyu olup aynı zamanda şirketin çalışanı iken (bölüm başkanı), yönetici olmayan müdürün; yönetim

kurulu üyesi olup oy hakkı olmasına karşın, şirketin günlük işleriyle ilgilenmemesi ve bu nedenle şirket çalışanı olarak kabul edilmemesidir.

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu yönetici olmayan üyelerden oluşan Majestelerinin Hazinesi tarafından FSA'ya atanan başkan yardımcısının başkanlığında bir komite kurulmasını öngörmüştür. Yönetici olmayan müdürler komitesi (Non-Executive Committee-NedCo) FSA'nın kamu sorumluluğu için yasal çerçevede önemli bir komitedir. Yönetici olmayan komite üyeleri FSA tarafından atanmaktadır. NedCo'nun fonksiyonları şunlardır;

- FSA'nın yasal amaçlarına ulaşmak için kaynakları etkin, efektif ve ekonomik kullanıp kullanmadığının gözden geçirilmesini sağlamak,
- FSA'nın finansal ilişkilerine uygun olarak iç finansal kontrolünü, güvenli olarak yapıp yapmadığına bakmak,
- Yönetici müdürlerin ve başkanın primlerini belirlemek,
- FSA'nın yıllık raporunu Majestelerinin Hazinesine bildirmektir.

Yukarıda belirtilen görevlerden 2. ve 3. sıradaki görevler komite tarafından alt komitelere verilebileceği bunlar tarafından yerine getirilebileceği Kanunda belirtilmiştir. Buna istinaden de ödül (remuneration) komitesi ve denetim komitesi kurulmuştur. NedCo'nun çoğu fonksiyonu hali hazırda yönetici olmayan müdürlerden oluşan denetim ve ödül komitesi tarafından yapılmaktadır. Yönetici olmayan komitenin herhangi bir alt komitesinin başkanı yönetici olmayan komitenin başkanının olması gerekmektedir.

1999 yılı boyunca NedCo fonksiyonlarını efektif olarak ve gereksiz tekrarlara neden olmadan, mevcut komitelerin yapısında ne gibi değişiklik yapılması gerektiğini tartışmıştır. NedCo raporlama organı olmakla beraber, Kurumun karar verici organı değildir. Yönetici olmayan komite yürüttüğü fonksiyonlarla ilgili olarak Majestelerinin Hazinesine yıllık rapor sunmak zorundadır. Bu rapor FSA'nın yıllık raporunun kapsadığı aynı dönemle ilgili olmalıdır. NedCo'nun ilk raporu 2000/2001 döneminde yayınlanacaktır.

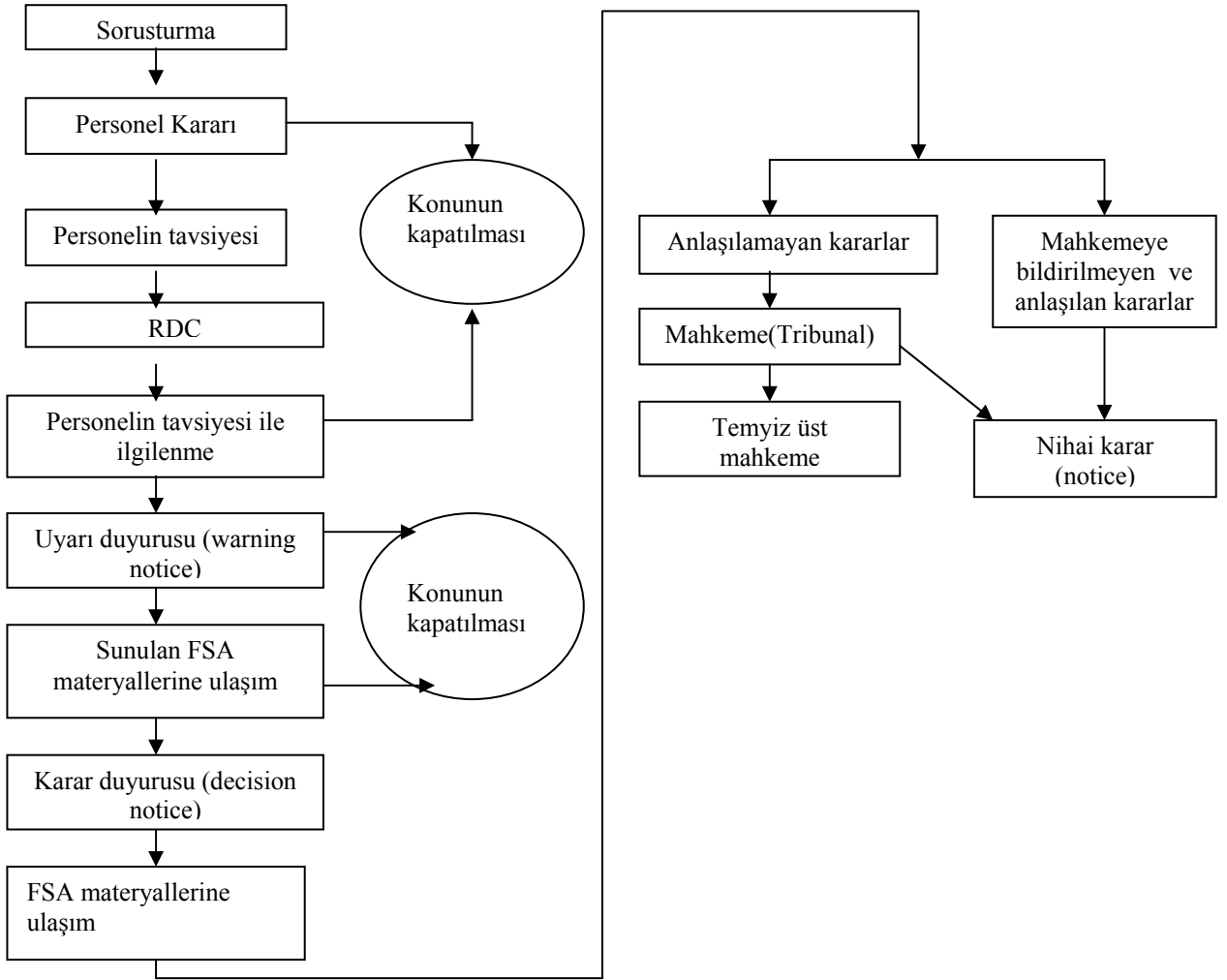

III-4.2. Düzenleyici Karar Komitesi

FSA'da uygulamayla (enforcement) ilgili olarak düzenleyici karar komitesi (Regulatory Decisions Committee-RDC) kurulmuştur. RDC yetkilendirme, uygulama ve temel gözetim kararlarında FSA'nın karar alma sürecinde tepe noktada bulunmaktadır. RDC, FSA kurulunun bir organıdır, fakat yönetime dahil değildir. Başkan dışında RDC'nin hiç bir üyesi FSA çalışanı olamamaktadır. RDC'nin, başkanı ve üyeleri FSA kurulunca atanmaktadır. Bütün RDC üyeleri belli bir dönem için minimum 3 yıl için atanmaktadır, yeniden atanmak mümkündür. RDC'nin üyeleri, piyasa uygulamacılardan kamu çıkarı temsilcilerinden olmak üzere 37 kişiden oluşmaktadır. Üyelerden biri başkan, 4'ü başkan yardımcısı iken, 16 üye piyasa uygulamacılarını temsilen ve diğer 16 üye kamu çıkar gruplarını temsilen gelmektedir.

RDC, FSA'nın politikasına ve amaçlarına uygun olarak çalışmak durumundadır. RDC aldığı kararlardan doğrudan FSA kuruluna karşı sorumludur. RDC başkanı, RDC aktiviteleriyle ilgili olarak bir rapor hazırlayıp FSA kuruluna sunmaktadır. Komite üyeleri her 4 haftada bir yapılan toplantılara girmek durumundadır. Böylece RDC üyelerinin ön rapor okumasıyla beraber, her ay 6-8 saatlerini bu işe ayırmaları gerekmektedir. RDC başkan ve üyelerine hizmetleri karşılığında yıllık bir ücret ve ücretleri için katılmaları gereken minimum saati doldurduklarında toplantılara katılım ve toplantılara hazırlık için saatlik ücret verilmektedir

RDC, FSA kurulunun ötesinde bazı yetkilendirme ve gözetim olaylarında karar verip düzenleyici güç kullanılırken, uyarı duyurusu (warning notice) ve karar duyurusu (decision notice) verme yetkisine haizdir. FSA'nın disiplin önlemi alınması gerektiğinde kurul delegesi olan RDC karar vermektedir. Buradaki süreç aşağıdaki gibi olmaktadır.

III-5. Finansal Hizmetler Kurumunun Görevleri ve Amaçları

III-5.1. FSA'nın Sorumlulukları

FSA'nın gelecekteki sorumlulukları düzenlemek ve yetkilendirmektir. FSA bütün finansal hizmetleri ve kolektif yatırım kuruluşlarını düzenlemekte ve yetkilendirmekte, ayrıca yatırım borsalarını ve takas kurumlarını tanımak ve gözetmekle görevlidir. FSA'nın sorumluluklarının ana başlıkları şunlardır;

- Mevduat kabul eden kuruluşların denetimi
- Yatırım faaliyetlerinin düzenlenmesi
- Sigortacılık denetimi
- Piyasa denetimi
- Uygulama (Enforcement)
- Yatırımcı hizmetleri
- Piyasaya ve diğer düzenleyicilere hizmetler

FSA bu sorumluluklarının uygulamasını üç ana bölüm başkanlığında yürütmektedir (EK:2). Mevduat Kabul Edenler ve Piyasalar bölüm başkanlığı altında yer alan birimlerin görevleri aşağıdaki gibidir;

1- Mevduat Kabul Edenler Birimi

FSA bankalar üzerindeki yetkisini 1987 Bankacılık Kanunundan alarak 260 bankayı izlemektedir. Kanun, yetkilendirilmiş bankaların karşılaması gereken minimum kriterleri, yöneticilerinin denetçilerinin taşıması gereken özellikleri, sermaye yeterliliğini düzenlemektedir. FSA bu minimum kriterlerin nasıl yorumlandığını anlatan bir ilkeler seti (statement of principles) yayınlamıştır. Kanun, FSA'ya bankalar ile yatırımcılar arasında ilişkide sorumluluk vermemiştir. Banka yatırımcısı şikayetlerini tek Ombusman sistemi kurulana kadar Bankacılık Ombusmanına yapmak durumundadır. Bankalar dışında FSA, 67 konut yapı kooperatifinin ve 700 kredi birliğinin gözetimini yapmaktadır.

2-Temel Finansal Gruplar Birimi

52 temel finansal grubun riske dayalı gözetimini yapmaktadır. Temel finansal grup kompleks ve sofistike faaliyetleri üstlenmiş olan geniş ve çoklu düzenlenmiş gruplar olarak tanımlanmaktadır. Bu grupların riske dayalı gözetiminin yapılabilmesi için kurumların risk profiline etki edebilecek ekonomik, finansal, politik ve düzenleyici gelişmeler analiz edilmektedir. Analizlerin yapılması için gerekli olacak bilgiler çok çeşitli kaynaklardan, gözetilen firmalardan, uluslararası kurumlardan, özel sektörden ve kamu sektöründen, hem İngiltere'den hem de ilgili diğer ülkelerden toplanmaktadır.

3-Piyasalar ve Borsalar Birimi

FSA ikinci el piyasalardan da sorumludur. Tanınmış yatırım borsalarının, tanınmış denizaşırı yatırım borsalarının ve tanınmış takas kurumlarının ve yetkilendirilmiş firmaların gözetimini yapmaktadır. Ayrıca piyasanın uyarı mekanizması, işlemlerin izlenmesi faaliyeti, piyasa davranış kurallarının uygulanması, fiyat istikrarı kuralları ve uluslararası profesyonel kuralların yürütülmesinden de sorumludur. Uygulamada FSA bu sorumluluğunu;

- Belli piyasalar ve hizmetler için uzman organizasyonların gözetimi ve tanınması,
- Kote alma ve gözetim kurumları,
- Londra İş Davranış Kurallarının (London Code of conduct) piyasa katılımcıları için sağlanması şeklinde yerine getirmektedir.

FSA İngiltere'nin 6 tanınmış menkul kıymet borsasının gözetimini yapmaktadır. Tanınmış yatırım borsaları; Londra Borsası, Tradepoint (Financial Networks plc), Londra

Uluslararası Finansal Vadeli ve Opsiyonlar Borsası (LIFFE), OM Londra Borsası, Londra Metal Borsası ile Uluslararası Petrol Borsasıdır. Bunlar organize piyasalardır ve üyeleri hisse senetleri, finansal ve mala dayalı türev araçlara doğru sıralanan araçlara yatırım yapabilmektedir. Tanınmış yatırım borsaları (Recognize Investment Exchanges-RIE) yatırımcıyı koruyarak düzgün bir şekilde bu işlemlerin gerçekleşmesinden sorumludur.

FSA'nın tanınmış borsalardaki takas ve saklamada ki sorumluluğu, hali hazırda sayıları iki olan tanınmış takas kurumlarından Londra Takas Evi (London Clearing House) ve CRESTCo. üzerindedir. Londra Takas Evi türev araçların LIFFE'deki işlemlerinden, metal borsası işlemlerinden ve uluslararası petrol borsası işlemlerinden ve Tradepoint'in menkul kıymet değişiminden de sorumludur. CRESTCo Londra borsası ve Tradepoint işlemlerinin takas ve saklamasını yapmaktadır.

4-Basiretli Standartlar Birimi

Kredi, piyasa ve operasyonel riskler konusunda uzmanlara izleme yeteneği sağlamaktadır. Basiretli kurallar ve kara paranın aklanması konusunda, muhasebe, bağımsız denetim, değerlendirme ve şeffaflık standartları üzerinde politika çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca FSA'nın rehber kitabının yönetiminden ve oluşturulmasından sorumludur.

5-Kotasyon Otoritesi

Londra borsasının kotasyon otoritesinin FSA'ya transferi ile bu birim oluşturulmuştur. Böylece kotasyon ile işlem görme arasındaki ayırım ön plana çıkmıştır. UKLA'nın Londra borsasından FSA'ya geçmesiyle, kotasyon standartları FSA tarafından belirlenirken, işlem görme standartları borsalar tarafından belirlenecektir. Bu durum mevcut olan tanınmış borsalar arasında rekabet yaratarak, menkul kıymetlerin işlem görmesine izin verip, vermeme ve uygulanacak prosedürler arasında farklılıklar yaratacaktır.

Kotasyon otoritesi şirketlerin resmi kote alınmasından veya listeden çıkarılmasından, ilk kotasyonda minimum standart belirlenmesinden, kotasyona ilişkin prospektüs ve diğer belgelerin onaylanmasından ve gözden geçirilmesinden, kote olan şirketlerin yerine getirmesi gereken açıklamaların belirlenmesinden ve fiyat duyarlılığını sağlayan bilgilerin yayılmasının izlenmesinden sorumludur. FSA'daki kotasyon otoritesi, kotasyon kuralları olarak şimdilik önceden uygulanan sarı kitap (yellow book) düzenlemelerini uygulamakla beraber, tek rehber kitap uygulaması ile bu değişecektir.

İkinci bölüm başkanlığı olan Tüketiciler, Yatırım ve Sigortacılık bölümü başkanlığı tüketicilerden, sigortacıdan ve yatırım düzenlemelerinden sorumludur. Bu sorumluluklar aşağıdaki birimler ile yürütülmektedir;

1- Tüketici Hizmetleri

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanununun önemli düzenlemesi, tüketiciye yoğunlaşması, kamunun finansal sistemi anlaması ve finansal hizmet tüketicilerinin korunması için uygun derecede güvenliğin sağlanmasıdır. Bunun için FSA'nın yeni yapısında tüketicinin eğitimi ile ilgili bir bölüm kurulmuştur. Tüketici ilişkileri bölümünde 70 kişi çalışmakta olup bütçesi 7 milyon £'dur.

FSA'nın finansal hizmet tüketicilerine sağladığı hizmetler; temel olarak finansal okur yazarlık için finansal hizmet tüketicinin eğitimi, tüketicinin bilgilendirilmesi ve finansal planları için tavsiye oluşturulması şeklindedir. Ancak bu tavsiye belli bir ürün tavsiyesini içermemektedir. Ayrıca FSA'nın yatırımcının telefonla ulaşabileceği telefon yardım hattı ve web sayfası bulunmaktadır. FSA'nın tüketici hizmetleri bölümü buralara gelen telefon ve yazılı şikayetlere cevap vermektedir. Bunların dışında tüketicinin korunması çerçevesinde FSA'nın, şikayetlerle uğraşan Finansal Hizmetler Ombusman mekanizması ve 1986 kanunu çerçevesinde kurulan Yatırımcıyı Koruma Fonu (investor compensation scheme) ile ilişkileri vardır.

2- Yatırım Hizmetleri Birimi

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu FSA'ya doğrudan temel yatırım faaliyeti gösteren profesyonel firmaları yetkilendirme sorumluluğu vermektedir. Yatırım hizmetleri birimi Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu çerçevesinde 7.500 yatırım firmasının ve yaklaşık 2.000 profesyonel firmanın denetimini yapmaktadır. Bu firmalarla ilgili düzenleme sorumluluğu FSA tarafından gözetilen ve tanınan bir çok uzman kurum tarafından yapılmaktadır.

Yatırım hizmetleri veren 7.500 firmanın, çoğunluk yetkilendirme faaliyeti üç öz-düzenleyici kurumlar tarafından yapılmaktadır. Bunlar IMRO, PIA ve SFA'dır. FSA tarafından tanınmış olan SRO'lar düzenledikleri firmalar üzerinde yatırım hizmetleri davranış kuralları koyma yetkisine sahiptir. SRO'ların işlerine şunlar dahildir;

- Firmaların dürüst, ödeme gücü ve yeterlilik açısından uygun olup olmadığını, yatırım işi davranış standartları sağlamak için incelemek,

- Yetkilendirilmiş firmaların basiretli (prudential) gözetiminin sürdürülmesi, iç sistemlerinin ve finansal kaynaklarının yeterliliği,
- Firmaların yatırımcı ilişkilerine bakmak, örneğin verdikleri bilgilerin açık ve yanlış yönlendirici olmaması ve verdikleri tavsiyelerin uygun olup olmadığı,
- Firmalara karşı yatırımcı şikayetleriyle ilgili düzenlemeler yapmak, örneğin ombusman mekanizması,
- Kurullara kim uymuyorsa onlarla ilgilenmek, onları cezalandırmak (örneğin para cezası)

Haziran 1998'den beri SRO'ların yukarıda belirtilen bu faaliyetleri FSA personeli tarafından icra edilmektedir.

Finansal Hizmetler Kanunu, esas faaliyetinin yanında yatırım faaliyeti yapan bazı profesyonellere özel bir rejim getirmiştir. Tanınmış profesyonel kurumlar (Recognised Professional Bodies-RPB)² olarak sekiz kurum bulunmaktadır. Bu firmalar yatırım işini kendi profesyonel kurumlarından sertifika alarak yapmaktadır. RPB'nin SRO'lar ile aynı sorumlulukları vardır.

3- Sigortacılık Gözetim Birimi

1982 sigortacılık kanunu çerçevesinde 1 Ocak 1999'dan itibaren FSA, sigorta şirketleri üzerindeki yeni fonksiyonunu uygulamaya başlamıştır. İngiltere'de sigortacılık faaliyeti yapmaya 800 sigorta şirketi yetkilidir. Ayrıca FSA Gönüllü Kuruluşların işini de 1 Ocak 1999'dan itibaren üstlenmiştir. 1992 Gönüllü Kuruluşlar Kanunu çerçevesinde 3.000 gönüllü kuruluş bulunmaktadır. Bu çerçevede sigorta şirketlerinin, gönüllü kuruluşların ve Society of Lloyds'un basiretli ve iş davranış kuralları gözetimini yapmaktadır. Aynı zamanda bu birim yatırım ortaklıklarının iştiraki olan hayat sigortalarındaki ve Lloyd's daki yatırım danışmanlarını gözetmektedir.

4-Emeklilik İnceleme Birimi

Bu birim, kötü tavsiye sonucu 29 Nisan 1988 ve 30 Haziran 1994 arasındaki işverenlerin emeklilik fonu dışında kalınan veya terk edilen bireysel emeklilik alımında kayba uğrayan finansal tüketicilerin tazmini düzenlemeleri çerçevesinde emeklilikleri incelemektedir.

---

² The Association of Charter Certified Accountants, Institute of Actuaries, The Institute of Chartered Accountants in England & Wales, The Institute of Chartered Accountants of Scotland, The Institute of Chartered Accountants in Ireland, The Law Society, The Law Society of Northern Ireland, The Law Society of Scotland.

5- İş Davranış Standartları Birimi

Konut kredileri ve finansal promosyon bölümü (Mortgages and Financial Promotion Department) ile kurumsal yatırımlar düzenlemeleri ve ürün düzenlemesi bölümünün (Collective Investment Schemes and Product Regulation Department) iş davranışlarından sorumludur.

6-Endüstri Eğitimi Birimi

Endüstrinin eğitimi ile FSA'nın düzenleyici şartlarının firmalar tarafından anlaşılmasının geliştirilerek, şikayetle ilgili problemlerin azaltılması, temel faaliyetlerin ve teknik yeterliliğin sağlanması ve güncel tutulması amaçlanmaktadır.

Üçüncü ana bölüm başkanlığı olan Düzenleme İşlemleri ve Risk Bölümü FSA'nın riske dayalı yaklaşımından, yetkilendirme ve uygulamalarından (enforcement) sorumludur. Bu sorumlulukları ise şu birimlerle yerine getirmektedir;

1-Risk Belirleme Birimi

FSA'nın yasal amaçlarında karşılaştığı risklerin ve fırsatların tanımlanmasıyla ilgilenmektedir. Belirlenen konuların öncelik sırasına koyarak hangisinin üzerinde çalışılacağına karar vermektedir. Seçilen konuda en verimli ve etkin yaklaşımın uygulanmasından sorumludur.

2- Uygulama (Enforcement) Birimi

FSA'nın uygulama biriminde 200 kişi çalışmaktadır. Düzenleme yetersizlikleri ve şüphelenilen kötü davranışların suiistimallerin adli soruşturmalarının yönetimi, Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanununun yaptırımlarındaki medeni hukuk ve ceza hukuku dava işlemlerinin ve FSA kurallarının ve diğer düzenleyici şartların yönetiminden sorumludur.

FSA'nın tanınan yatırım borsalarının (recognised investment exchange) ve tanınan takas kurumlarının (recognise clearing houses) üzerinde gözetim ve denetim yetkisi vardır. Her yıl 600 firma soruşturması başlatılmaktadır. Yetkilendirilmemiş yatırım işi yapan firmalar için FSA'nın yasal gücü; yasal olmayan yatırım faaliyetini durdurma, veya diğer Avrupa Topluluğu üye ülkeleri ile irtibata geçerek yasaklama veya sınırlama getirilmesidir. Bunun dışında zararı onarmayı isteme ve firmayı dava etme yetkisi de vardır.

Çoğu yaptırım içi SRO'lar ile ilgilidir. Ancak N2 tarihine kadar tanınan profesyonel kurumlar (recognised professional bodies) ve SRO'lar kendi üyelerinin

yetkilendirilmesinden, izlenmesinden ve yaptırım kurallarından sorumlu olmaya devam edecektir.

FSA hile ve hırsızlığa karşı cezalandırma otoritesi değildir. FSA cezai bilgileri normalde Serious Fraud Office the Crown Prosecution Service veya Police Fraud Squads gibi uygun suç otoritelerine bildirmektedir. FSA kara para ile ilgili düzenleme çerçevesinde kara para ile ilgili bilgi edindiğinde, bu bilgileri Ulusal Suç İstihbarat Hizmetlerine (National Criminal Intelligence Service) bildirmek durumundadır. Ayrıca FSA'nın Finansal Dolandırıcılık Bilgilendirme Ağına (Financial Fraud Information Network) üyedir ve buraya personel sağlamaktadır. Soruşturma ve uygulama faaliyetleri için uluslararası eş değer kurumlarla da işbirliği halindedir.

3- Yetkilendirme Birimi

Düzenlenen faaliyetlerin yetkilendirilmiş firmalar tarafından yapılmasından, bu firmalardaki kişilerin bu fonksiyonların yapılmasında uygun olduklarının onaylanmasından, firmaların gerekli yetkilendirme veya kişilerin gerekli onayları konusundaki sorularının cevaplanmasından sorumludur. FSA bu görevini, yatırım faaliyeti ile yetkilendirilmiş bütün firmaların bilgisayar ortamında listesini tutarak, merkezi kayıt oluşturarak yerine getirmektedir. Bireysel yatırımcılar ve diğer firmalar için belli firmaların yetkili olup olmadığının kontrol edilmesi önemlidir. Çünkü eğer yatırım firması iflas ederse sadece firma yetkili ise müşteri, tazminat sisteminden yararlanabilmektedir. FSA yıllık olarak bu konularla ilgili 56.000 talebi cevaplamaktadır.

III-5.2. FSA'nın Düzenleme Yaklaşımları

FSA, 2000 yılına kadar sorumluluklarını 1986 Finansal Hizmetler Kanunu ve 1998 Merkez Bankası Kanunu çerçevesinde yerine getirmiştir. 2000 yılından sonra ise Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu'na göre yürütecektir. Böylece tek düzenleyici FSA yatırımcının, sektörün ve finansal sistemin çıkarları arasında dengeyi kurabilecek bir yapıyı oturtmaya çalışacaktır.

FSA'nın düzenlemedeki 4 temel amacı, İngiliz finansal sisteminde güveni sağlamak, halkın finansal sistemi anlamasını sağlamak, yatırımcıyı korumak ve finansal suçu azaltmaktır.

FSA farklı bir düzenleyicidir. Gözetimde riske dayalı gözetim sistemine geçilmiştir. Riske dayalı yaklaşımın amacı, firmalara kendi risklerini daha iyi yönetebilmeleri konusunda teşvikler sağlamaktır. Şeffaf bir işlem çerçevesinde, bireysel olarak firmaların gözetiminden uzaklaşıp daha çok endüstriye odaklanılarak dinamik yaklaşım uygulanmaktadır.

Bu amaçlara ulaşmak için yapılacak düzenlemelerde göz önüne alınacak ilkeler ise;

- Riske dayalı bir çerçevenin geliştirilmesi ve uygulanması, FSA'nın bütün düzenleyici topluluğunda uygun değişiklikler tasarlaması ve rehber hazırlanması,
- Her bir firmaya uygun düzenleme yaklaşımı ile uzaktan veya yakından izlenmesi,
- FSA'nın risk haritasını temel alan kaynaklarını yayılması,
- Düzenleyici araçlar seti geliştirerek, teşhis edici, izleyici, önleyici, iyileştirici, düzeltici önlemler alınması,
- Firma ve endüstri için geniş risk tanımı süreci geliştirilmesi,
- Pilot takım projeleri geliştirilmesidir.

Pilot takım projeleri olarak adlandırılan konular e-ticaret, düşük enflasyon ortamının uygulanması, kara para çerçevesinde yatırımcının tanımlanması, satıştan sonra yatırımcının dürüst işlem yapmasının sağlanması, ipoteğe dayalı borç verme düzenlemeleri ve diğer gerekli düzenlemeler yapılmasıdır.

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu N2 tarihinde uygulanmaya başlayacak ikincil düzenlemeler çerçevesinde Majestelerinin Hazinesi ile birlikte çalışılarak tek bir rehber kitap (Handbook) hazırlanmaktadır. Rehber kitap FSA'nın tüm kurallarını ve yeni düzenleme altında yapılması gerekenleri içermektedir. Amaç, kullananlar için tek bir referans yaratılmasıdır. Rehber kitap FSA'nın düzenlemesi beklenen konularda açık standartlar getirmektedir. Kurallar ve rehber bilgileri içeren kitap şu bölümlerden oluşmaktadır;

1. Yüksek düzeyde kurallar

Bu kapsama girenler, iş kuralları, başlangıç şartları, onaylanmış kişiler için kurallar uygulaması ve yönetim düzenlemeleri sistemleridir.

2. İş standartları

Bu çerçevede, basiretli (prudential) kurallar kaynak kitabı, iş davranış kuralları kaynak kitabı, eğitim ve yeterlilik kaynak kitabı, kara paranın aklanması kitabı yaratılmaktadır.

3. Düzenleyici süreç

Bunun kapsamına yetkilendirme, uygulama (enforcement) ve denetim (supervision) rehber kitabı girmektedir.

4. Tazminat

Şikayet ve tazminat düzenlemelerini kapsamaktadır.

5. Uzman (ihtisas) kaynak kitapları

Finansal Hizmetler Kurumu;

- Rehber kitabının dizaynında kamuya danışmakta ve onların görüşleri ve cevaplarını dikkate almaktadır.
- Finansal hizmet tüketicileri paneli ile uygulayıcılar paneli temsilcilerine danışmaktadır.
- Rehber kitabı, kullanımı ve güncel tutulmasının kolay olacak şekilde dizayn etmektedir.
- Eskiden mevcut iş davranış kurallarıyla (conduct of business) ilgili 14 kurallar setinin yerine, tek bir kaynak kitap hazırlayacaktır.
- Kitaba elektronik yayından (internet ve CD Rom) ve kağıt baskıdan ulaşımı sağlayacaktır.

FSA'nın el kitabındaki kuralların rekabet karşıtı olmamasını sağlamak için Adil Ticaret Ofisi (The Office of Fair Trading) kurallar ile FSA uygulamalarını incelemekte ve Rekabet Komisyonunun tekrar gözden geçirip geçirmemesi gerektiğine karar vermektedir. Komisyon herhangi bir kuralı ve uygulamayı rekabet karşıtı bulursa müdahale etmektedir.

Bütün bunların yanında FSA kurumsal yatırımlar, kredi birlikleri, Lloyd's, tanınan yatırım borsaları ve tanınan takas kurumları için plan geliştirmiştir. Bu çerçevede N2 süresine kadar FSA, piyasanın yanlış uygulamaları yüzünden onaylanmış kişiler (approved person) için yeni kurallar getirmeye çalışmaktadır. Getirilecek sistem, şimdiye kadar tanınmış kişiler kurumunun (Recognize Profession Body-RPB) ve Lloyd's yerini alacaktır.

Yeni düzenleyicinin FSA'nın artıları; herkes için tek kurallar seti oluşturulması, tek düzenleyici kurum yaratılarak güçlü bir hale gelmesidir. Eksileri herkes için tek kurallar seti getirmesinin yaratabileceği sorunlar ve geçiş dönemi olan 1997-2001 arasında yaşanan belirsizliktir. Tek bir düzenleyici kurum yaratılması ile iç bürokrasinin daha çok olmasından ve yöneticiler için daha fazla şahsi risk olmasından korkulmaktadır.

III-6 FSA'nın İnsan Kaynakları

III-6.1. Personel Oluşumu

Düzenleyicilerin farklı rolü için, teknik uzman, kariyer ve düzenleyici çalışanlar olması gerektiği kabul edilmektedir. Bu çerçevede FSA'nın ana işlem birimleri olan yetkilendirme, gözetim ve denetim birimlerinde uzman elemanlar (policy staff) çalışmaktadır.

Mevcut organizasyonların yetişmiş işgücü kuruluşta FSA'nın insan kaynağını oluşturmuştur. Önceden, İngiltere Merkez Bankası'nda, Öz-düzenleyici kurumlarda (IMRO, PIA, SFA), SIB'de, Gönüllü Kuruluşlarda (RFS) ve Majestelerinin Hazinesinin sigortacılık bölümünde çalışan personel FSA'ya yeni çalışma kontratı ile transfer olarak, şimdi tek bir yönetim yapısında ve Londra'daki tek bir faaliyet binasında çalışmaktadır.

Kısa vadede amaç bütün birleşen kurum çalışanlarını mümkün olduğu ölçüde, aynı yapıda ve aynı çalışma ortamına taşımaktır. Sonuç olarak yönetici olmayan (non-executive) kurul, tam zamanlı yönetici müdürler ve tam zamanlı personelin oluşturulması amaçlanmaktadır. Başlangıçta iç organizasyonlar eski ayrımlarını (banka, IMRO, PIA ve benzeri) korumuştur.

Mevcut 10 düzenleyicinin ve 10 farklı kültürün birleşmesi ile oluşan FSA'da 2.000'e yakın çalışan toplanmıştır. 1997 yılında FSA'nın kurulduğunun duyurulması ile 1997-2000 yılları arasında FSA'nın personel oluşumu aşağıdaki gibi gelişmiştir.

Haziran 1998'de FSA'ya geçen kurum personeli	Personel Sayısı
Kişisel Yatırım Kurumu	500 kişi
İngiliz Merkez Bankasının bankacılık gözetim birimi	450 kişi
Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Kurulu	200 kişi
Menkul Kıymetler ve Vadeli İşlemler Kurumu	250 kişi
Yatırım Yönetimi Düzenleyici Organizasyonu	150 kişi
Toplam	1.550 kişi
Ocak 1999'da FSA'ya geçen kurum personeli	
Gönüllü Kuruluşlar İdaresi, Gönüllü Kuruluşlar Komisyonu, Konut Yapı Kooperatifleri Komisyonu	100 kişi
DTI'nın Sigortacılık bölümü	70 kişi
Toplam	170 kişi
Mayıs 2000'de FSA'ya geçen kurum personeli	
UK Kotasyon Otoritesi (Londra borsasının bir kısmı-UKLA)	70 kişi
Toplam	70 kişi
2001'de FSA'ya geçen kurum personeli,	
Gönüllü Kuruluşlar İdaresinin esas elemanları	40 kişi
Hükümetin sigorta bölümü	20 kişi
Toplam	60 kişi
Genel toplam	1.910 kişi

FSA'nın kuruluşu olan Haziran 1998'den bu yana 1200 boş alan doldurulmuş, buna karşılık 784 kişi işten ayrılmıştır. İşten ayrılma durumunu veren İngiliz finansal hizmetler endüstrisindeki işten ayrılma oranı %24 iken, FSA'da bu oran %15,4'dür.

Nisan 1999/Mart 2000 yılı yıllık raporuna göre, çalışan kişilerin görevlerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Buna göre en fazla çalışan sayısına gözetim ve politika birimi sahiptir, bunu yatırımcı ilişkileri bölümü izlemektedir. Esas faaliyet konusu dışında destek birim olarak faaliyet gösteren personelin sayısı ise düşüktür.

	2000 yılı	1999 yılı
Gözetim ve politika	1.116	776
Uygulama (enforcement) ve yatırımcı ilişkileri	427	324
Merkezi Bölümler	142	110
Destek birimleri	225	152
Toplam	1 910	1.362

III-6.2. Çalışma Koşulları

FSA çalışanların ücret düzeyinde eşitliği ve oluşturulan geniş örgütsel yapıda esnekliği sağlamak için 4 farklı grupta ücret oluşturulmuştur. Bunlar

- Bölüm başkanları (head of department), fonksiyon başkanları ücret düzeyi,
- Yöneticiler (manager) ücret düzeyi (45.000 £ ile 95.000 £ arasında),
- Yardımcılar (associate) ücret düzeyi (20.000 £ ile 63.000 £ arasında),
- Müdürler (administrator) ücret düzeyidir (12.000 £ ile 32.000 £ arasında).

Sadece Kurul başkanına ve üç yönetici müdür olan üyeye aylık ücret verilirken, diğer kurul üyesine olan 11 kişiye huzur hakkı verilmektedir. Nisan 1999/Mart 2000 yılı faaliyet raporuna göre FSA başkanı ve üyelerin aldıkları yıllık toplam ücretler şöyledir;

	Huzur Hakkı (£)	Maaş (£)	Performansa dayalı ödül (£)	Diğer menfaatler (£)	Toplam (£)
Başkan	--	275.000	40.000	23.234	338.234
Başkan yrd.	34.000			34.000	34.000
Yönetici üyeler	--	220.000	30.000	19.579	269.579
Yönetici olmayan üyeler	14.000	--	--	--	14.000

Tüm personelin giderleri ise 1999/2000 yılında 85.116.000 £ olup kişi başına yıllık personel gideri ortalama 44.563 £'dur.

Personel Giderleri	2000 yılı	1999 yılı
Toplam brüt ücret ve maaşlar	71.211.000	56.409.000
Sigorta gideri	7.185.000	6.735.000
Emeklilik ödenekleri	6.720.000	6.154.000
Toplam	85.116.000	69.298.000

Bireysel ücretler role ve performansa göre belirlenmektedir. Ücret düzeyi bandının dışında bir ücret ödenmesi, ancak özel amaçlar için olabilmektedir. Ayrıca performansa bağlı olarak temel ücretin en fazla %15'i düzeyinde prim söz konusudur. Performans kriterleri, belirlenen özel amaçlara ulaşmak, yıl boyunca kişisel performans, yapılan bireysel işlerini kurumun saygınlığına etkisidir. Kime ne kadar ödül verileceğine ödül komitesi (remuneration committee) karar vermektedir. Bu komite yılda en az üç defa toplanmaktadır. Başkan bu komitenin üyesi değildir ama, kendi dışındaki konularda

toplantılara katılabilmektedir. Yönetici olmayan müdürlerin ödülleriine Majestelerinin Hazinesi karar vermektedir.

Ücret dışında çalışanlara sağlanan temel menfaatler; 4 hafta tatil, kaza ölümü ve yaralanma sigortası, uzun vadeli özürü sigortası, özel tıbbi sigorta, eğer seçilmişse para almalı emeklilik seçeneğidir. Ayrıca isteğe bağlı olarak seçimlik menfaatlerde söz konusudur. Bunlar; temel menfaatleri artırma, dış sigortası, kritik hastalıkları kapsayan sigorta, çocuk bakımı, seyahat sigortası, bakmakla yükümlü olduklarının ölümüne ilişkin sigortadır.

FSA'nın amacı dünyanın önde gelen finansal düzenleyicisi olmaktır. Bu nedenle FSA yüksek kaliteli çalışanları elinde tutucu ve cezbedici piyasaya dayalı ücret politikası ve ödül sistemi ile desteklemektedir. FSA personel politikasındaki amacını, organizasyonda yarışmacı fakat gerçekçi amaçların oluşturulması, yaratıcılık, mükemmelliği takip etmek, yapılan işte nitelik ve aynı zamanda nicelik, personel gelişimi, uygun seviyelerde karar mekanizması, takım çalışması, meslektaşları destekleme, açık ve sıcak bir ortam, iyi ve açık bir iletişim, yapıcı bir rekabet ve şahsi beceri yaratılması olarak belirlemiştir.

III-6.3. Personel Bütünleştirilmesi

Tek düzenleyici kurum FSA'nın yaratılması kolay olmamış, bazı sorunlar yaşanmıştır. Bunların başında çoklu patron ilişkisi ve kültür değişikliği gelmektedir. 1997-2000 döneminde FSA çoklu patron ile gerçekte farklı yapıdaki ve çeşitli mukavelelerden doğan angajmanlarda çalışmakta, çalışanlar FSA kuruluna, SRO'lara ve diğerlerine hizmet etmektedir. Bu hizmetlerin standartlarının ve sorumluluklarının eşit olmamasından dolayı sıkıntılar doğmuştur.

Yönetimde toplam bir değişiklik gerçekleştirilmesinin zorluğu, yeni bir gücün beklenmesinin hoş olmayan ve yanlış anlaşılmalara yaratabilmesi sonucu, değişimin herkesi mutlu etmemesidir. Ancak değişimin yeni fırsat yarattığı vurgulanarak, personeli koruyucu ve dikkatini çekici politikalar izlenmeye çalışılmıştır.

Sorunların ortadan kaldırmak için bölümsel ve matris çalışmaya imkan tanıyıcı bir yapı oluşturulmuştur. Yeni yapı içinde FSA çalışanlarının uyumlu olmaları için, personele

bilgi ve deneyimlerini FSA'da çalışan diğer meslektaşlar ile paylaşması ve onlara güvenmeyi öğrenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

İyi bir düzenlemenin temel prensipleri; kaynak kullanımında ekonomi ve etkinlik, kıdemli yönetimin sorumluluğu, rekabetin yanlış etkisini minimize etmek ve yetkili kişiler arasında rekabeti kolaylaştırmaktır. FSA personel politikasında bunları uygulamaya çalışmaktadır.

FSA personeli yeni yapıya uyumlu hale getirilmek için eğitilmektedir. Bütün bu değişikliklere ulaşılması, teknik ve diğer yönlerin sağlanması, yeni sorumlulukların karşılanması için bütün personele uygun eğitim sağlanmaya çalışılmaktadır. Kişi başına 16 iş günü eğitim planlanmıştır. Bütün yöneticiler (managers) ve bölüm başkanları (head of department) yönetim değişikliği çalışma programına alınacaktır. Programın 2001 yılına kadar tamamlanması planlanmıştır.

III.6.7. FSA'nın Finansman ve Bütçesi

FSA piyasa tarafından finanse edilmektedir. Geçiş dönemi süresince FSA'nın düzenleme aktivitelerini kapsayan iki temel gelir kaynağı vardır; Birincisi doğrudan yasal zorunlulukla düzenledikleri firmalar/kurumlardan aldıkları ücretler (IMRO, PIA, SFA, sigorta şirketleri, gönüllü kuruluşları gibi), ikincisi mevcut kurumlara (örneğin IMRO, PIA, SFA) ücret karşılığı sunulan hizmetlerdir. N2 tarihinde FSA Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanundan gelen yetkilerini tam olarak kullanmaya başladığında, finansmanı doğrudan düzenlediği firmalar ve kurumlardan alınan ücretlerden oluşacaktır. FSA, N2 tarihinde uygulayacağı ücret tarifelerini yayınlamak için çalışmalar yapmaktadır.

FSA'nın yıllık harcamaları için bir bütçe çıkarılmaktadır. Bölüm başkanları tarafından ayrıntılı olarak çıkarılan yıllık harcama bütçesi, yönetim kurulu tarafından onaylanarak nihai hale gelmektedir. İdari ve Mali İşler birimi şefi bütçedeki bütün fonların kontrolünden sorumludur. FSA'nın mali hesapları yılda en az üç defa toplanan denetim komitesi tarafından kontrol edilmektedir. Denetim komitesi iç ve dış denetçi raporlarını alarak incelemektedir.

Nisan 1999/Mart 2000 faaliyet döneminde FSA'nın toplam giderleri 170.433 bin £ iken, hizmetlerden elde ettiği gelir 171.876 bin £'dur. Mart 2000 itibarıyla vergi sonrası

1.071 bin £ kar elde edilmiştir. FSA'nın İngiliz mali sistemini düzenlemek ve gözetmek için yaptığı harcamaların tutarı GSMH'nin %6,5'ine ulaşmaktadır.

IV- PİYASAYI DÜZENLEMEDE ETKİLİ FSA DIŞI MEKANİZMALAR

FSA'nın kamu sorumluluğunu başarılı bir şekilde yerine getirip getirmediğinin belirlenmesi için bir takım mekanizmalar geliştirilmiştir. Bu mekanizmaların bir kısmı kurum içi oluşurken bir kısmı da kurum dışında oluşturulmuştur. Kurum içi olarak kabul edilen mekanizmalar yönetici olmayan yönetim kurulu üyeleri ve FSA'nın genel kurul yapma zorunluluğudur. Ayrıca Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu FSA'ya yönelik şikayetlerin soruşturulması için bir şikayet mekanizması (complaints scheme), ombusman hizmeti, finansal hizmetler endüstrisinden oluşan uygulayıcılar paneli ve finansal hizmet tüketicilerden oluşan tüketici paneli ön görmektedir

IV-1. Şikayet Mekanizması

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu, FSA'nın sorumluluğundaki fonksiyonların yürütülmesinde başarısızlık veya kusur olma halinde FSA'ya karşı şikayetlerin soruşturulması için düzenlemeler yapılmasını şart koşturmuştur.

Şikayete ilgili bu düzenleme (complaints scheme), tüketicilerin düzenlenen firmalardan olan şikayetleriyle ilgili Finansal Ombusman Hizmeti (Financial Ombudsman Services-FOS) ile Finansal Hizmetler Tazmin düzenlemelerini (Financial Services Compensation Scheme-FSCS) kapsamamaktadır. Çünkü her iki konuyla ilgili ayrı düzenlemeler vardır.

FSA ile ilgili şikayet planı iki unsurdan oluşmaktadır;

- Şikayet soruşturmasının FSA tarafından yapılması ve,
- Şikayet soruşturmasının bağımsız bir kişi tarafından yapılması. Bu bağımsız kişi, Kanunda öngörüldüğü gibi şikayet komiseri (complaints commissioner) olarak adlandırılmaktadır.

Şikayet mekanizması genelde FSA hakkında ve kötü yönetimle ilgili olmaktadır. Bunlar genelde ihmal, sebepsiz gecikme, profesyonel olmayan davranış, taraflı davranma, ve dürüst olmamaya ilgili konulardır. Şikayet, FSA'nın yasal fonksiyonlarıyla ilgili

olmalıdır, çalışanlarla FSA arasındaki ilişkilerle ilgili şikayetler, FSA sözleşmelerinden veya ticari ihtilafdan doğan şikayetler bu prosedüre dahil değildir.

FSA tarafından soruşturma yapılabilmesi için, şikayetin yazılı veya elektronik ortamda yapılması ve şikayetin şikayetle ilgili olayın fark edilmesinden sonra 12 ay içinde yapılmış olması gerekmektedir. Şikayet alındıktan sonra 5 iş günü içinde şikayet edene şikayet prosedürünün nasıl işlediğine dair bir haber kağıdı gönderilmektedir. FSA'nın Kanun gereği kendisinin yaptığı soruşturmayı en kısa sürede, normalde 8 haftada tamamlaması gerekmektedir. Eğer FSA'nın soruşturması zaman alacaksa veya şikayetçi sonuçtan memnun değilse, şikayet komiserine gönderilmektedir. FSA şikayeti aldıktan sonra eğer prosedüre göre incelememeye karar vermişse, 10 iş günü içinde şikayet komiserini soruşturma yapması için haberdar etmesi gerekmektedir.

Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanuna göre, şikayet planı pratik ve çabuk soruşturmayı sağlayıcı şekilde dizayn edilmelidir. Şikayeti soruşturan şikayet komiseri FSA tarafından 3 yıllığına atanmaktadır. Majestelerinin Hazinesi komiserin atanmasını veya görevden alınmasını onaylamaktadır. FSA uygun kişiyi atanmasını sağlamak için kurula tavsiyede bulunabilecek bir panel kurmaya çalışmaktadır. Panel yönetici olmayan FSA başkan yardımcısından, uygulayıcılar paneli başkanından ve tüketiciler paneli başkanından oluşacaktır. Komiser FSA'dan bağımsız olmalı ve soruşturmayı FSA'yı kayırmadan yapmalıdır. FSA kurulu şikayet komiserine ödenecek primleri belirlemesine karşın, komiser FSA'nın çalışanı değildir. Söz konusu bu düzenlemelerle belirlenen şikayet komiseri, FSA'ya karşı 1 Haziran 1998'den sonra yapılan şikayetleri soruşturmaktadır.

Komiser bir şikayeti soruşturduktan sonra şikayet eden ile FSA'yı bulguları hakkında bilgilendirmekte ve FSA yönetimine tavsiyelerde bulunmaktadır. Ayrıca, Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu Komisere, FSA'nın şikayet edene telafi edici ödemede bulunmasını tavsiye etme yetkisi vermektedir. Komiser hazırladığı raporun tamamını veya bir kısmını eğer kamunun dikkatini çekmek istiyorsa yayınlatabilmektedir. Komiser yaptığı işlerle ilgili olarak yıllık bir rapor yayınlamaktadır.

IV-2. Ombusman Hizmeti

Ombusman düzenlemesi finansal hizmet tüketicilerinin yetkili (düzenlenmiş) kurumlarla olan şikayetleriyle ilgilidir. Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu finansal

hizmetlerle ilgili şikayetlerle uğraşan mevcut 8 ombusmanın³ yerine, yeni bir Finansal Ombusman Hizmeti (Financial Ombudsman Service-FOS) düzenlemiştir. FSA, FOS kurulunun atamasıyla, bütçesinin onaylanmasıyla ve fon ile ilgili kuralların yapımı veya onaylanması ile görevlidir. FOS kurulu başkanının atanması ayrıca Majestelerinin Hazinesi tarafından onaylanmaktadır. Şubat 1999'da FOS'a başkan ataması yapılmıştır. FOS kurulu Nolan prensiplerini temel alarak atanan 12 kişiden oluşmaktadır. FOS kurulu ombusmanların atanmasından ve FSA'ya yıllık rapor hazırlanmasından sorumludur. Ağustos 1999'da ise FOS kurulu tarafından şef ombusman, şef operasyon ombusmanı ile yatırımlar, bankacılık ve borçlanma, sigortacılık için 3 baş ombusman atanmıştır. Nisan 2000'den itibaren FOS 8 şikayet ombusmanının sorumluluklarını yavaş yavaş devir almaktadır. FOS nihai olarak N2 tarihinde mevcut ombusmanların yerine geçecektir. Mevcut ombusmanların personeli FOS'a transfer olarak ve yeni hizmet yerlerine taşınmıştır. Böylece FOS'un personel sayısı 400'e ve ulaşmıştır.

FOS'un zorunlu ve gönüllü yargılama (voluntary jurisdiction) yetkileri vardır. Zorunlu yargılama hakkı sadece FSA'nın yetkilendirmiş firmalarına uygulanmakta ve kapsamı FSA tarafından belirlenmektedir. N2 tarihinde FSA'nın bütün düzenleyici aktivitelerini kapsayacaktır. Gönüllü yargılama yetkileri ise yetkilendirilmemiş ve yetkilendirilmiş firmalara açıktır.

IV-3. Tüketici Paneli

Tüketici paneli düzenlemesi Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunundan gelmektedir. Panel, otoriteden bağımsızdır ve FSA'nın tüketicilerle ilgili komisyon çalışmaları hakkında görüşlerini yayınlamakta serbesttir.

Nolan prensiplerine temel alarak, Kasım 1998'de FSA kurulu tarafından tüketici paneli kurulmuştur. FSA tüketici paneline, tüketicileri veya tüketicilerin çıkarlarını temsil etmede uygun olduğunu düşündüğü kişileri atamaktadır. FSA tüketici paneline, yatırım tavsiyesi, yatırımcılar konusunda deneyimli, finansal hizmetlerle ilgili düzenlemeler konusunda bilgili ve şikayetlerle uğraşan 13 üye atamıştır. Başkanın atanması veya görevden alınması için Majestelerinin Hazinesinin onayı gerekmektedir. 2, 3, ve 4 yıllık

---

³ The Insurance Ombudsman Bureau, The Office of Banking Ombudsman, The Office of the Bulding Societies Ombudsman, The PIA Ombudsman Bureau, The Office of Investment Ombudsman, The SFA Complaints Bureau and Arbitration Services, The Personal Insurance Arbitration Service, The FSA Complaints Unit and Independent Investigator.

dönemler için FSA tarafından panel üyeleri atanmaktadır. Panel, FSA tarafından finanse edilmekte ve panel üyelerine katıldıkları panel başına ücret ödenmektedir

Panelin temel görevi, FSA politikaları konusunda tavsiyelerde bulunması, FSA'nın yasal amaçlarına ulaşmasında etkinliğini izlemesi, özellikle yatırımcının korunması ve bilgilendirilmesi ve FSA'nın yatırımcılarla ilgili düzenlemelerini izlemesidir. FSA çalışanları panel için özel bir not hazırlamakta ve FSA kurulunda değişik konuları tartışmak için panel toplantılarına katılmaktadırlar. Ayrıca Panel FSA'ya üç ayda bir rapor sunmaktadır.

IV-4. Uygulayıcılar Paneli

Uygulayıcılar Paneli (Practitioner Panel) yetkilerini Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanundan almaktadır. Panel FSA'ya amaçlarını sağlamada yardımcı olmaktadır. Panelin çalışanı yoktur ve FSA'dan bütçe talep etmemektedir, fakat sekreteryaya işleri için FSA'dan destek almaktadır. Panel bağımsızdır ve FSA'nın çalışmaları hakkında görüşlerini yayınlamakta özgürdür.

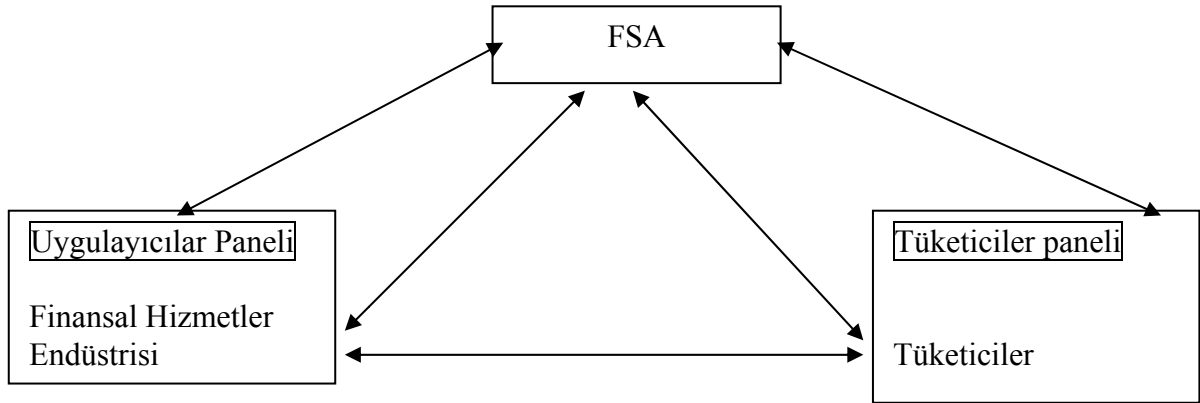
Kasım 1998'de uygulayıcılar panel kurulmuştur. FSA uygulayıcılar paneline, önde gelen ticari kuruluşların tavsiye ettikleri bireysel olarak yetkilendirilmiş kişileri (authorised person) veya yetkilendirilmiş kişileri temsil eden şahısları, tanınan borsaları temsil eden kişileri ve tanınan takas kurumlarını temsil eden kişileri atamaktadır. Küçük işletme uygulayıcılar panelinden de iki kişi katılmaktadır. FSA 12 kişiden oluşan uygulayıcılar paneli üyelerinden birini başkan olarak atamaktadır. Başkanın atanması veya görevden alınması için Majestelerinin Hazinesinin onayı gerekmektedir.

Uygulayıcılar paneli, maliyet yönünden efektif düzenlemelerin yapılmasına, yetkilendirilmiş kişilerin yöneticilerinin sorumluluklarının belirlenmesine, rekabet üzerinde düzenlemelerin yanlış etkisini minimize edilmesine yönelik çalışmalar yapmaya gayret etmektedir. Bu çerçevede Panelin 4 temel fonksiyonu bulunmaktadır;

- 1- Endüstri perspektifinden FSA'nın etkinliğini izlemek,
- 2- Uygulamayı göz önüne alarak düzenleme işiyle ilgili konularda FSA ile ilişkileri yürütmek,
- 3- Uygulamacılara temel konularda görüş vermek,

- 4- Geniş düzeyde sektör açısından önemli konular üzerine sektörün görüşünü yazmak.

İngiltere mali sisteminde FSA'nın uygulayıcılar paneli ile tüketiciler paneli arasındaki ilişkileri aşağıdaki şemadaki gibidir.

V- FİNANSAL DÜZENLEMEYLE İLGİLİ KURUMLAR ARASI İLİŞKİLER

V-1. FSA'nın Diğer İngiliz Kurumları İle İlişkileri

FSA, geçiş döneminde öz-düzenleyici kurumlar, Konut Yapı Kooperatifleri, Gönüllü Kuruluşlar Komisyonu ve Gönüllü Kuruluşlar İdaresi ile detay anlaşmalar yaparak, FSA'nın bu kurumların sorumluluğunda olan alanlar için sunabileceği hizmetleri belirlemiştir. Bunun dışında FSA ile diğer organizasyonlar, bakanlık, yönetim kurulları ve çalışanlar düzeyinde, geçiş dönemindeki düzenleme yaklaşımlarının uyumlaştırılması için düzenlenen piyasaların ve yatırımcıların çıkarına uygun olarak işbirliğine gidilmiştir. Ayrıca, FSA düzenleyici rolü gereği Majestelerinin Hazinesi, İngiltere Merkez Bankası, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Adil İşlem Ofisi (The Office of Fair Trading) ve Seri Hile Ofisi (Serious Fraud Office) ile ilişki halindedir.

İngiltere mali piyasalarından sorumlu kurumlar arasındaki ilişkilerin ve görevlerin daha iyi belirlenmesi, finansal istikrarın sağlanması için Majestelerinin Hazinesi, İngiltere Merkez Bankası ve Finansal Hizmetler Kurumu arasında Ekim 1997'de işbirliği anlaşması (MOU) yapılmıştır. Anlaşma, maliyette etkinliğe, işbirliğine ve üç kurum arasında iş dağılımına ve zaman tasarrufuna yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Anlaşma, her bir

kurumun rolünü belirlemekte ve finansal istikrar için birlikte nasıl çalışılacağını açıklamaktadır. Kurumların sorumluluklarında 4 temel prensip alınmıştır;

- **Açık, belli sorumluluk.** Her bir kurum kendi hareketinden sorumludur, böylece her bir kurumun şüpheli olmayan ve iyi tanımlanmış sorumlulukları olmalıdır.
- **Şeffaflık.** Parlamento, piyasalar ve halk kimin neden sorumlu olduğunu bilmelidir.
- **Aynı olmama.** Her bir kurumun görevi açıkça tanımlanmalı, ikinci bir olasılıktan, etkinsizlikten ve çifte işlerden sakınılmalıdır. Bu uygun sorumluluk sağlayacaktır.
- **Düzenli olarak bilgi değişimi.** Bu her bir kuruma kendi sorumluluklarının etkin ve efektif olarak ifa etmelerine yardımcı olacaktır.

Bu çerçevede İngiltere Merkez Bankasının temel sorumluluğu, finansal sistemin genel istikrarını sağlamaktır. Bu şunları içermektedir;

1. Parasal sistemin istikrarı. Banka parasal sistemi, para politikasının bir fonksiyonu olarak izlemekte, likitidenin günlük dalgalanması ile uğraşmak için piyasada rol almaktadır.
2. Finansal sistemin alt yapısı, özellikle yurt içinde ve yurt dışında ödemeler sistemiyle ilgilenmektedir. Banka, bakana ödemeler sistemindeki herhangi bir temel problemde tavsiyede bulunmakta ve onun talimatlarını cevaplamaktadır. Banka, aynı zamanda iç yapıyı geliştirmek, ilerletmek ve sistemik riski azaltarak sistemi kuvvetlendirme işiyle de yakından ilgilenmektedir.
3. Banka geniş olarak sistemin bütününe bakmaktadır. Banka, parasal istikrardan sorumlu olup, kurumların finansal düzenlemesinden sorumlu Finansal Hizmetler Kurumu yönetim kurulunda bankanın guvernör vekilini üye olarak bulundurarak yüksek düzeyde temsil edilmektedir. Banka finansal istikrar için iç ve dış piyasalarda ve ödemeler sistemindeki gelişmeleri izlemekte ve bu gelişmelerin finansal sektöre ve parasal duruma etkisini belirlemektedir.
4. Finansal sektörün etkin ve efektifliği, özellikle uluslararası rekabetle ilgili olarak ilgilenmektedir.

Anlaşmaya göre Finansal Hizmetler Kurumu tanınmış öz-düzenleyici kuruluşların ve tanınmış borsaların denetlenmesi ve İngiltere'de yatırım hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin kurallardan sorumludur. Özetle FSA;

1. Bankaların basiretli (prudential) gözetiminden, Konut Yapı Kooperatifleri, yatırım şirketleri, sigorta şirketleri ve gönüllü kuruluşlardan,
2. Finansal piyasa ile takas ve saklama sisteminin gözetiminden,
3. Şirketleri, piyasayı ve takas saklama sistemini etkileyen problemler konusunda işlem kurallarının belirlenmesinden sorumludur.

İngiltere'de Majestelerinin Hazinesi, genel olarak düzenlemenin kurumsal yapısından, finansal hizmetler alanında uygulanacak politikalardan, bu alandaki yasalardan ve Finansal Hizmetler Kurumunun denetlenmesinden sorumludur. Majestelerinin Hazinesinin, FSA'nın ve İngiltere Merkez Bankasının aktivitelerinde operasyonel sorumluluğu yoktur. Fakat FSA ve İngiltere Merkez Bankası çeşitli durumlarda olası problemler konusunda Majestelerinin Hazinesini uyarmak durumundadır.

V-2. Kurumlar Arasında İşbirliği Yöntemleri

Mali piyasalardan sorumlu kurumlar arasında işbirliğinin etkin olarak sağlanması için yapılan anlaşmalarda izlenecek yollar da belirlenmiştir. İşbirliğinin temel unsuru bilgi toplanması, bilgi değişimi ve ilişkileri sağlayıcı komisyonların kurulmasıdır. Anlaşmada ön görülen belli başlı işbirliği yöntemleri aşağıdaki gibidir;

Bilgi Toplanması

FSA, yasal sorumluluğunun yerine getirmek için geniş düzeyde bilgi ve datayı yetkisi ve gözetimi olduğu firmalardan toplamaktadır. İngiltere Merkez Bankası ise kendi sorumluluklarını yerine getirmek için bilgi ve veri toplamaktadır. FSA ve İngiltere Merkez Bankası firmaların üzerindeki yükü minimize etmek için, birlikte çalışarak aynı verinin ayrı ayrı toplanmasından kaçınıcı önlemler almaktadır. Eğer iki kurumunda aynı bilgiye ihtiyacı olması durumunda, bu bilginin kim tarafından toplanacağına ve diğerine nasıl aktaracağı konusunda anlaşma yapılacaktır.

Bilgi Değişimi

Bilgi değişimi bir kaç seviyede gerçekleşmektedir. İngiltere Merkez Bankasının guvörner yardımcısı FSA kurulunun bir üyesi olurken, FSA başkanı da İngiltere Merkez Bankasının yönetim kurulunda (the court of directors) yer almaktadır. Bütün seviyelerde FSA ve banka düzenli olarak yakın temas içinde bulunmaktadır. FSA ve banka kurumlar arasında iş birliği kültürünün kuvvetlenmesi için yardımcı bir program kuracaklardır. FSA ve İngiltere Merkez Bankası kendi sorumluluklarını yürütmek için gerekli olan bilgilerin

serbestçe ve tamamen paylaşımını sağlamak için hazırlık yapacaklardır. Her bir kurum diğer kurumun istediği bilgileri sağlamak için uygun yol bulacaktır. Ayrıca, kurumlar kendi sorumluluklarını yürütmek için aldıkları bilgileri kanunun izin verdiği durumlar hariç üçüncü kişilere transfer etmeyeceklerini garanti edeceklerdir. FSA'nın gözetim kayıtlarını saklamak durumundadır ve Bankanın bu kayıtlara açık ulaşımı vardır. Bankanın FSA'ya devredilen sorumluluklarıyla ilgili herhangi bir dava söz konusu olduğunda iki kurum tam bir işbirliği içinde olacaktır.

Daimi Komite

Anlaşma gereği bütün düzenlemeleri yapmak için Majestelerinin Hazinesi, İngiltere Merkez Bankası ve FSA arasında bir daimi komite (standing committee) kurulmuştur. Bu komite aylık bazda toplanarak, finansal istikrarla ilgili bireysel olayların önemini ve diğer gelişmeleri tartışacaklardır. Konular İngiltere finansal sisteminin istikrarı için ulusal ve uluslararası davranışları kapsamaktadır. Mart 1998'den itibaren daimi komite toplantılarına başlamıştır. Kurumlardan birinin acil olarak konuşulması gereken bir konusu olduğunda, toplantı için çağrıda bulunulabilmektedir. Her bir kurum görüşülecek temsilcilerini belirlemek ve birbirlerini temel politika değişikliğinden haberdar etmek durumundadır.

Üye Olunan Komiteler

FSA ve İngiltere Merkez Bankası uluslararası kurumlarla yakın ilişki içindedir. İki kurumun da uluslararası komitelerde temsilcileri vardır. Eğer tek bir kurum temsil ediliyorsa toplantı hakkında diğerini bilgilendirmek ve toplantı sonrasında detaylı raporla bilgilendirmek durumundadır. Bu iş birliğini artırmakta ve çifte işlemi azaltmaktadır. FSA ve İngiltere Merkez Bankası, Majestelerinin Hazinesini dış gelişmelerden bilgilendirmek durumundadır.

Ayrıca FSA ve İngiltere Merkez Bankası iş piyasayla ilgili aşağıdaki komitelerin kurulmasına karar vermişlerdir.

- Hisse senedi ödünç işlemleri ve repo komitesi: İngiltere Merkez Bankası
- Türev araçlar komitesi; Finansal Hizmetler Kurumu
- Dış işlemler(foreign exchange) komitesi: İngiltere Merkez Bankası
- Sterling komitesi: Finansal Hizmetler Kurumu

VI- GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

İngiltere'de 1986 yılında yürürlüğe giren Finansal Hizmetler Kanunu ile sermaye piyasasından sorumlu düzenleyici otorite SIB kurulmuş ve yatırımcının korunmasına yönelik öz-düzenleyici kuruluşlar sisteme girmiştir. Ancak 1997 yılında düzenleyici otoriteye ile öz-düzenleyici kurumların sistemin etkinliği sağlayamaması, kurumların sorumluluk sınırlarını tam olarak çizilememesi, denetleme ve gözetimde mükerrerlik nedeniyle tek düzenleyici kurum çalışmalarına başlanmıştır. Böylece 1986 yasası ile getirilen basiretli (prudential) ve iş davranış kurallarını (conduct of business) içeren iki kısımlı yapı terk edilerek, tek kuruma dayalı yapı oluşturulmuştur. Tek düzenleyici kurum olarak, Finansal Hizmetler Kurumu (FSA) kurulmuştur. FSA'nın oluşumu ve yapısıyla ilgili bu çalışmanın ana hatları aşağıda özetlenmiştir;

- FSA tek düzenleyici otorite olarak kurulmuş ve mevcut 10 düzenleyici kurumu bünyesine katmıştır. Birleşen kurumlar içinde bankaların gözetim birimi, öz-düzenleyici kurumlar, konut yapı kooperatifleri komisyonu, Londra borsasının kotasyon birimi, vadeli işlemler piyasası düzenleyici kurumu, menkul kıymetler piyasası düzenleyici kurulu, gönüllü kuruluşlar komisyonu ve idaresi vardır.
- Düzenleyici kurumların birleşme alt yapısı 1997 yılında oluşturulmasına karşın, buna ilişkin Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu 2000 yılında çıkarılmıştır. Bu çerçevede tüm düzenleyicilerin tek bir kurum altında birleşmesine birden bire geçilmemiştir. FSA çatısı altında birleşen kurumlar, kendi sorumluluk alanlarını aşamalı olarak FSA'ya devretmişlerdir. Bir bütün olarak Kanunun yürürlüğe girmesi ve FSA'nın tek otorite olarak sorumluluklarını kullanması 2001 yılı sonunu bulacaktır. Böylece düzenlemesi ve çalışanı ile tek kurum haline gelmek 4 yıllık bir sürece yayılmış olacaktır.
- Tek düzenleyici kurum FSA'nın yaratılması kolay olmamıştır. Özellikle, geçiş döneminde yaşanan çoklu patron ilişkilerinde, kurumlardaki kültür değişikliğinde ve düzenleme ile gözetimdeki anlayış farklılığında kurumlar arasında sorunlar yaşanmıştır.
- FSA esasen SIB'nin isim değiştirmesi ile oluşturulmuşsa da SIB'nin organizasyon yapısından tamamen farklı bir yapıya sahiptir. SIB yöneticileri, FSA'nın oluşturulan yönetim birimlerinde yer almamış, sadece SIB'nin başkanı FSA'nın başkanı olmuştur. Buna ilave olarak hukuki yapıda SIB'nin şirket statüsü benimsenerek, FSA bir tür limitet şirket olarak kurulmuştur. Bu nedenle FSA'nın şirketler gibi bir yönetim yapısı söz konusu olup, yönetim kurulu, denetim kurulu ve genel kurulu bulunmaktadır.

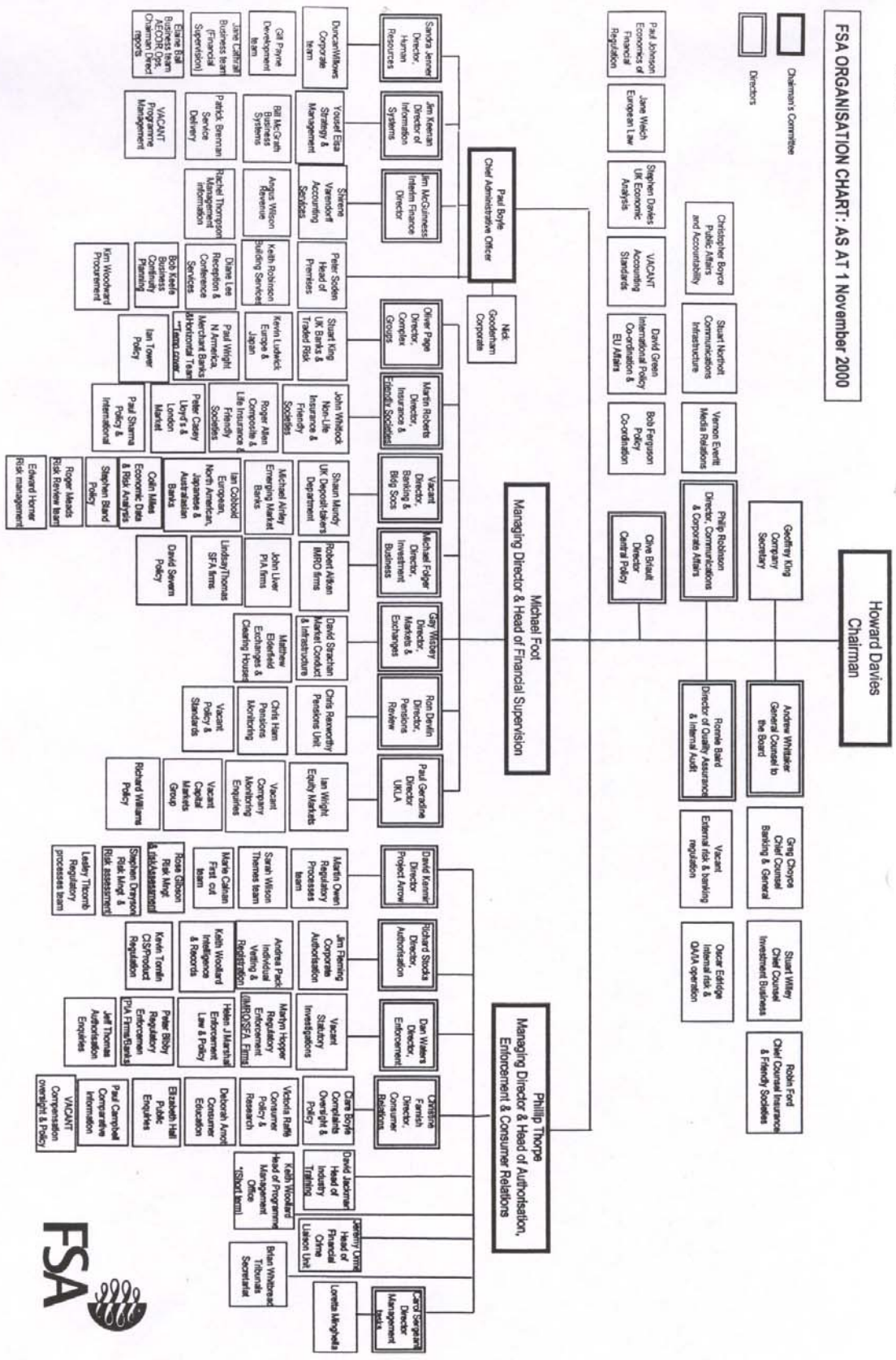
- FSA biri başkan, biri başkan yardımcısı olmak üzere 15 yönetim kurulu üyesinden oluşmaktadır. Üyelerden 3'ü hem kurul üyesi hem de bölüm başkanıdır. Başkan ve 3 yönetici üye dışındaki 11 üye, yönetici üye olarak kabul edilmemektedir. Kurul belli görevlerini komitelere devretmiştir. FSA'da yönetici olmayan müdürler komitesi, düzenleyici karar komitesi ve ödül komitesi bulunmaktadır.
- FSA'nın 2000 dolayında çalışanı olup, ücret ve diğer sosyal haklar açısından uygulanan personel politikası oldukça yüksek standarttır. FSA yüksek kaliteli çalışanları elinde tutmak için, piyasaya dayalı ücret politikası ve ödül sistemi uygulamaktadır. FSA başkanı ve yönetici olan kurul üyelerine maaş ve prim ödenirken, yönetici olmayan 11 kurul üyesine maaş yerine huzur hakkı ödenmektedir.
- FSA'nın temel sorumluluğu düzenlemek ve yetkilendirmektir. FSA bütün finansal hizmetleri ve kolektif yatırım kuruluşlarını düzenlemekte ve yetkilendirmekte, ayrıca yatırım borsalarını ve takas kurumlarını tanımak ve gözetmekle görevlidir. FSA düzenlemelerinin temel amacı, İngiliz finansal sistemine güveni sağlamak, halkın finansal sistemi anlamasına yardımcı olmak, yatırımcıyı korumak ve finansal suçu azaltmaktır. FSA amaçlarını sağlarken riske dayalı gözetim sistemini benimsemiştir.
- FSA sorumluluklarını yerini getirmek için, düzenlemeyle ilgili eskiden mevcut kurallar yerine tek kurallar seti oluşturmaya çalışmaktadır. Tek kurullar setinin yer alacağı rehber kitap FSA'nın tüm kurallarını içerecektir. Böylece kullanıcılar için tek bir referans yaratılmaya çalışılmaktadır.
- Finansal Hizmetler ve Piyasalar Kanunu, FSA dışında piyasanın düzenlemesine yardımcı olacak, piyasa katılımcılarından oluşan uygulamacılar paneli ve finansal hizmet tüketicilerinden oluşan tüketiciler paneli kurulmasını ön görmüştür. Bu panellere atamalar FSA kurulu tarafından yapılmaktadır.
- Finansal hizmet tüketicilerinin FSA'ya karşı olan şikayetleri için şikayet komiseri sistemi ve piyasa kurumlarına olan şikayetleri için de Finansal Ombusman Hizmeti geliştirilmiştir. Tek düzenleyici kurum olarak FSA'nın kurulmasına paralel olarak, eskiden mevcut kurumlara ait şikayetlerle ilgilenen 8 ombusman sistemi, Finansal Ombusman Hizmeti adı altında tek çatı altında toplanmıştır.
- FSA finansal piyasaların tek düzenleyici kurumu olmasına karşın, Majestelerinin Hazinesi ve İngiltere Merkez Bankasının piyasalarla ilgili önemli rolleri vardır. Bu üç kurum arasında herhangi bir görev karışıklığı olmaması, maliyette etkinliğin, işbirliğinin ve zaman tasarrufunun sağlanması için anlaşma imzalanmıştır. Anlaşma,

her bir kurumun rolünü belirlemekte ve finansal istikrar için birlikte nasıl çalışılacağını açıklamaktadır. Ayrıca üç kurumun oluşturduğu daimi komitelerin kurulmasıyla ve İngiltere Merkez Bankası guvörner yardımcısının FSA kurulunun bir üyesi olmasıyla, FSA başkanının da İngiltere Merkez Bankası yönetim kurulunun (the court of directors) bir üyesi olmasıyla, kurumlar arası işbirliği ve bilgi akışının sağlanması amaçlanmıştır.

Sonuç olarak, düzenleyici sistem değişikliği bütün mali sistem için getirildiğinden İngiltere'de tek finansal düzenleyici otoritenin yaratılması kolay olmamış, uzun bir süreçten geçilmiştir. Tek düzenleyici kurum ile herkes için tek kurallar seti getirmesinin yaratabileceği sorunlar ve geçiş dönemi olan 1997-2001 yılları arasında yaşanan belirsizlik tek kurum yaratılmasındaki en önemli sorun olarak ortaya çıkmıştır. Tek düzenleyici FSA'nın yaratılmasındaki ana amaç, kurumların birbiriyle örtüşen faaliyetlerinin ortadan kaldırılarak, mükerrer işlemlerin önlenmesi, böylece gözetim ve denetim faaliyetlerinde maliyet ve diğer açılardan etkinliğin sağlanması olmuştur.

Rüya ESER
Başuzman

FSA ORGANISATION CHART: AS AT 1 November 2000

AS AT 1 APRIL 2001

HOWARD DAVIES
Chairman

BRIAN WINTERBARD
Regulatory Decisions
Committee Secretariat

GEOFFREY KING
Company Secretary

VERNON EVERITT
Press Office
& Events

CHRISTOPHER BOWE
Public Affairs
& Accountability

ANDREW WHITTAKER
General Counsel to the
Board

RONNIE BAIRD
Director, Quality
Assurance & Internal Audit

DAVID GREEN
International Policy
Co-ordination & EU Affairs

GREG CHOICE
Chief Counsel

STUART WILLY
Chief Counsel

ROBIN FORD
Chief Counsel

PAUL BOWLE
Chief Operating Officer

STUART
MOTTELL
Communications
Infrastructure

PETER
SODEN
Premises

SANDRA
JENNER
Director,
Human
Resources

JIM
KEENE
Director,
Information
Systems

STEPHEN
ADY
Director,
Finance &
Business
Planning

FRANK
JACKMAN
Industry
Training

MICHAEL
FOLGER
Director,
COB
Standards

MARTIN
ROBERTS
Director,
Insurance
Firms

HILIP
ROBINSON
Director,
Pensions
Review

DAVID
REDFURN
Director,
Investment
Firms

CHRISTINE
FARQUHAR
Director,
Consumer
Protection

CLIVE
BRADY
Director,
Solvency
Standards

DAVID
STRAKMAN
Director,
Deposit
Takers

GARY
WILSON
Director,
Markets &
Exchanges

OLIVER
PAGE
Director,
Major
Financial
Groups

JACQUE
WRIGHT
Director,
Listing

RICHARD
STOCKS
Director,
Administration

DAVE
WATERS
Director,
Enforcement

VACANCY
Managing Director
Consumer, Investment & Insurance Directorate

MICHAEL FOOT
Managing Director
Deposit Takers & Finance Directorate

PHILIP HIGGIE
Managing Director
Regulatory Processes & Risk Directorate

YOUSUF
ESA
Strategy &
Knowledge
Management

BILL
MCGATH
Business
Systems

PAUL
BRIDGMAN
Service
Delivery

VACANCY
Programme
Management

SARAH
WILSON
Director,
Mortgage
& Financial
Protection

JOHN
WHITLOCK
Themes

CHRIS
HARRIS
Pensions
Unit

JOHN
LIVEN
Themes

ELIZABETH
HALL
Consumer
Education
Services

JAN
TOWER
Risk
Review

STEPHEN
BLAND
Capital &
Credit,
Market &
Liquidity
Risk

MICHAEL
ADLEY
International
Firms

**Chairman's
Committee**

Directors

* These Divisions or Functions will report to Phillip Higgie until the new MD is appointed
* These Divisions or Functions will report to Michael Foot until the new MD is appointed

KEVIN
TOMLIN
Collective
Investment
Schemes &
Product
Regulation

PETER
CACEY
Non-Life
Insurers

WILLIAM
HEWISON
Actuarial
Support

VICTORIA
KAFFE
Mortgage
Endowments

ROGER
HARRIS
Pensions
Review
Monitoring

ROBERT
ATKIN
Relationship
Management

ELIZABETH
HARRIS
Consumer
Education
Services

STEPHEN
BLAND
Capital &
Credit,
Market &
Liquidity
Risk

MICHAEL
ADLEY
International
Firms

VACANCY
Dept 1

VACANCY
Dept 2

VACANCY
Dept 3

VACANCY
Dept 4

VACANCY
Dept 5

VACANCY
Dept 6

VACANCY
Dept 7

VACANCY
Dept 8

VACANCY
Dept 9

VACANCY
Dept 10

VACANCY
Dept 11

VACANCY
Dept 12

VACANCY
Dept 13

VACANCY
Dept 14

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1- A Short Guide to Our Preparations for the New Regulatory Regime, FSA yayını, Ekim 2000
- 2- Consumer Complaints and the New Single Ombudsman Scheme, FSA Consultation Paper No:33, Kasım 1999
- 3- Financial Services Authority; An Outline, Ekim 1997
- 4- Financial Services and Market Act 2000
- 5- Investigation of Complaints Against the FSA, FSA Consultation Paper No:73, Kasım 2000
- 6- Information Guide, FSA, Ağustos 1999
- 7- The FSA's International Regulators Seminar 2000 Notları, 4 Aralık 2000
- 8- The Enforcement Manual, Consultation Paper No:65, Ağustos 2000
- 9- 1999/2000 FSA Annual Report
- 10- 1997/1998 FSA Annual Report